Eelerwoude

Bestemmingsplan Bijlagen Bij Toelichting

Koeweg 11-13 Hattem

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

Opdrachtnemer:
Eelerwoude
Onze vestigingen
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	7619
Datum:	
Projectleider:	
Opgesteld:	
Gecontroleerd:	
Status:	vastgesteld
Versie:	1

© 2021 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

Bijlagen bij toelichting		5
Bijlage 1	Erfinrichtingsplan Koeweg 11-13	6
Bijlage 2	Overzicht kap en aanplant	33
Bijlage 3	Natuurtoets Koeweg 11-13	35
Bijlage 4	Vleermuisonderzoek	70
Bijlage 5	Watertoets	93
Bijlage 6	Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.	96
Bijlage 7	Reactienota Koeweg 11-13 Hattem	118

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Erfinrichtingsplan Koeweg 11-13

Herontwikkeling Koeweg 11-13

Erfinrichtingsplan

December 2020

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Herontwikkeling Koeweg 11-13

Erfinrichtingsplan

December 2020

Opdrachtgever:

A.s.r. vastgoed vermogensbeheer

Contactpersoon:

Dhr. R.C. Nijzink

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Achterstraat 11
4101 BB Culemborg
Tel.: 0345 72 70 00
e-mail: culemborg@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:
Projectnummer: 7619
Datum: 01 december 2020
Projectleider: Frank Fähnrich

INHOUD

1 INLEIDING 7

2 BELEID 9

3 HUIDIGE SITUATIE 15

4 ERFINRICHTING 17

Erfinrichtingsplan Koeweg 11-13

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en plangebied

Dit erfinrichtingsplan voor de herontwikkeling van het erf aan de Koeweg 11-13 vormt een nadere uitwerking van het uitvoeringsproject uit de landgoedvisie Molecaten.

Uitvoeringsproject uit de landgoedvisie Molecaten (2017)

Een uitgangspunt van de landgoedvisie is dat het landgoed Molecaten minimaal een neutraal bedrijfseconomisch resultaat behaald. Om de gewenste ruimtelijke uitvoeringsprojecten te kunnen realiseren is het gewenst om de inkomsten te vergroten (financiële balans). Het ontwikkelen van rood (bebouwing) kan extra opbrengsten genereren voor het realiseren van uitvoeringsprojecten, het beheer en onderhoud van het landgoed.

In de landgoedvisie is een zoekzone voor de (her)ontwikkeling van rood aangewezen, in de zuidelijke hoek van het landgoed, nabij de zuidelijke entree van de Koeweg. De Koeweg 11-13 maakt onderdeel uit van deze zoekzone.

Gewenste planontwikkeling

In de huidige situatie is er sprake van twee woningen op het erf aan de Koeweg 11-13. De herontwikkeling gaat uit van het opnieuw inrichten van de bouwkavel met twee hoofdgebouwen (met bijgebouwen). Hierbij is het wenselijk dat de bebouwing in volume enigszins toeneemt (huidige boerderijen zijn erg klein), op iets ruimere afstand van elkaar komen te staan en meer samenhang vertonen.

Doel beeldkwaliteitsplan

Voor beide kavels speelt de uitstraling een grote rol, aangezien deze een zichtbare plek op het landgoed innemen. In het erfinrichtingsplan worden hiervoor beeldkwaliteitsrichtlijnen opgesteld. Daarbij wordt aangesloten op het gemeentelijke beleid (de welstandsnota) en de kaders uit de landgoedvisie.

In essentie dient aansluiting gezocht te worden bij het kleinschalige en ingetogen karakter van het landgoed, maar is er ruimte om dit op een eigentijdse wijze vorm te geven. De beeldkwaliteitsrichtlijnen geven naast het ruimtelijke kader ook inspiratie waarbinnen de architect de vrijheid krijgt om een passend ontwerp voor de bebouwing te realiseren.

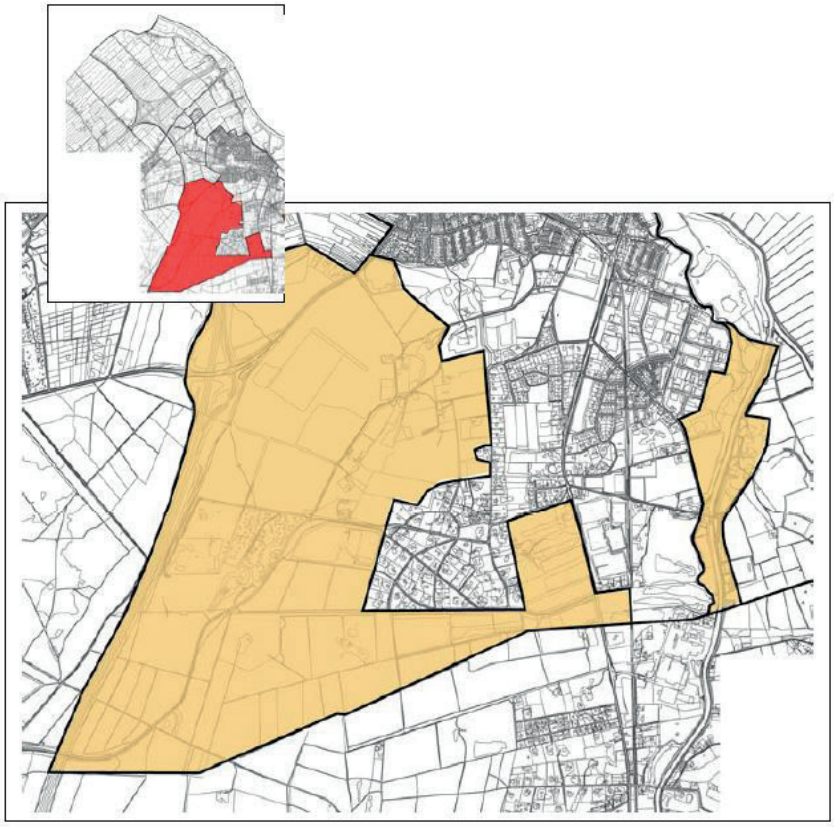
1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de beleidskaders vanuit de welstandsnota van gemeente Hattem uiteengezet.

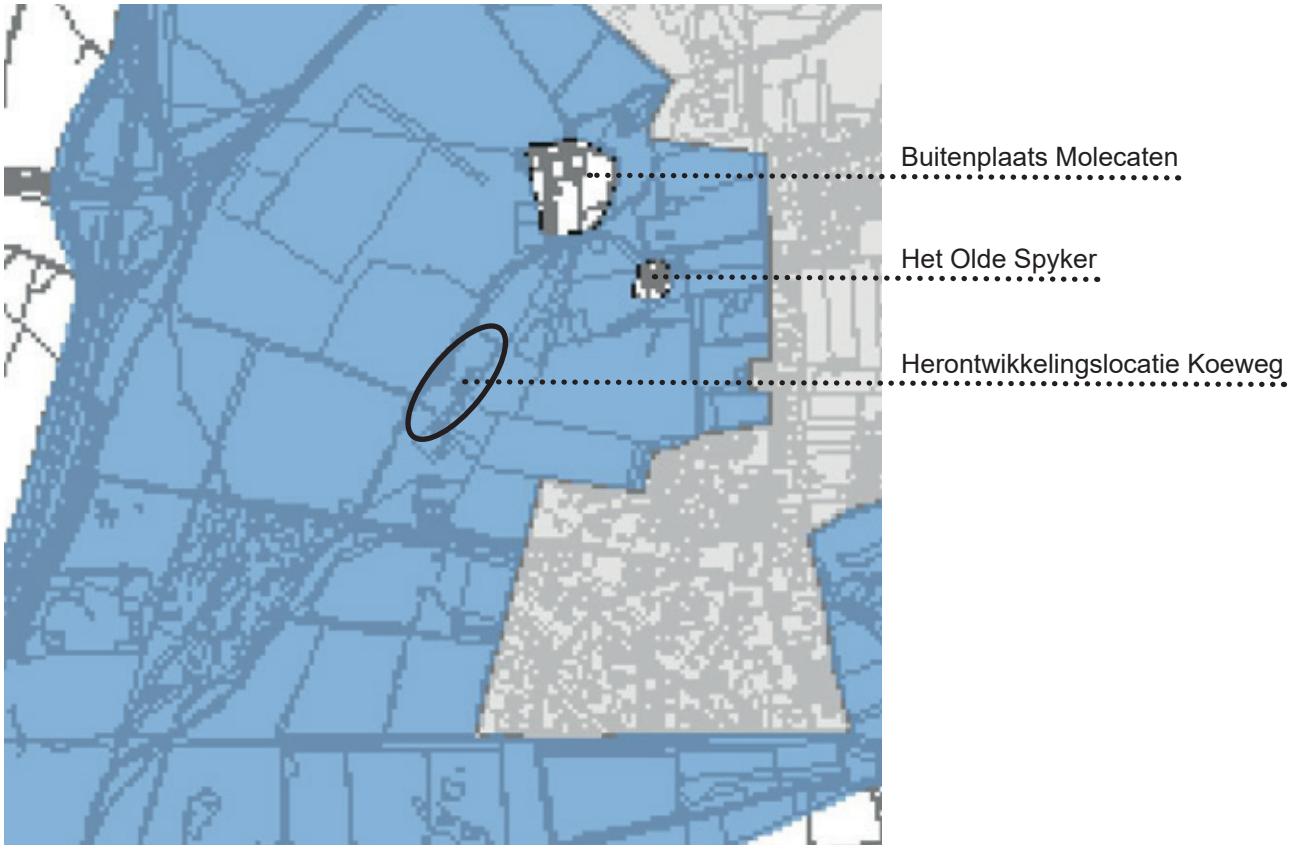
In hoofdstuk 3 is door middel van een foto-collage de huidige situatie in beeld gebracht.

In hoofdstuk 4 is de erfinrichtingsschets opgenomen en zijn de beeldkwaliteitsrichtlijnen uitgewerkt op drie schaalniveau's:

- het landschap;
- het erf en:
- de bebouwing.

Figuur 1. Deelgebied 1: Veluwe en Veluwerand (welstandsnota gemeente Hattem)

Figuur 2. Welstandsniveau 2: soepel (blauw)

2 BELEID

2.1 Welstandsnota gemeente Hattem (2005)

In de welstandsnota zijn voor diverse deelgebieden de beleidsuitgangspunten en beoordelingscriteria uitgeschreven (zie figuur 1). Het landgoed Molecaten maakt onderdeel uit van deelgebied 1: Veluwe en Veluwerand. De beleidsuitgangspunten en beoordelingscriteria voor dit deelgebied, die betrekking hebben op de herontwikkeling aan de Koeweg, worden hieronder beknopt weergegeven.

Beschrijving bestaande situatie

De bebouwing op landgoed Molecaten is relatief weinig aanwezig in het beeld. Ze liggen overwegend op afstand van de openbare wegen. Een smalle hoge laan getuigt veelal van de aanwezigheid.

Buitenplaats Molecaten

De buitenplaats Molecaten is omringd door bos en staat in een half open gebied met hoge oude bomen. De buitenplaats is opgetrokken uit een oranjerode baksteen en witte kozijnen. De detaillering en gevelindeling toont duidelijk de historische oorsprong.

Kleinschalige bebouwing

Op het landgoed komt ook kleinschalige bebouwing voor, soms vernieuwend, soms in oorspronkelijke staat. Het zijn lage en eenvoudige woningen met een zadeldak met of zonder wolfseinden. Ze zijn bedekt met riet of donkere pannen. Het merendeel is wit gepleisterd als onderscheid tussen de buitenplaats en ondergeschikte bebouwing met een zwarte plint. De kozijnen zijn wit tot zwartgroen en de donkere luiken hebben gele en rode motieven. Ook de voordeur van Het Olde Spyker is geel met rood. Een enkele woning is zodanig aangepast dat het historische karakter amper afleesbaar is. Het algemene beeld in het landschap en het beeldbepalende open karakter van de erven is echter niet verstoord.

Beleidsuitgangspunt

Het gemeentelijke beleid ten aanzien van bebouwing in dit deelgebied is restrictief. Voor het bosgebied (en het recreatiecomplex de Leemcule) is voor welstandsniveau 2 (soepel welstandsniveau) gekozen (zie figuur 2). De buitenplaats Molecaten (en Het Olde Spyker) met monumentenstatus is van groot belang voor het landschappelijke beeld en kent zodoende welstandsniveau 1 (zwaar welstandsniveau).

1. Huize Molecaten: beeldbepalend monument
2. Kleinschalige bebouwing aan de Koeweg 9, met karakteristieke witte gevel en donkere kozijnen en daklijsten.
3. Nieuwbouw aan de Koeweg: in maat en schaal overstijgend ten opzichten van kleinschalige bebouwing aan de Koeweg. Historische relatie met bebouwing op het landgoed door gebruik van kenmerkende luiken en donkere kozijnen.
4. Boerderij bij het Olde Spyker in kenmerkende witte gevel en zadeldak met wolfseind.
5. Kenmerkende luiken met donkere kozijnen.
6. Karakteristieke boerderij met witte gevel, donkere kozijnen en zadeldak met wolfseind.
7. Nieuwbouw aan de zijde dorsprand Hattem, weinig tot geen relatie met stijlkenmerken van overige bebouwing op het landgoed.
8. Nieuwbouw aan de zijde dorsprand Hattem, weinig tot geen relatie met stijlkenmerken van overige bebouwing op het landgoed.
9. Bebouwing aan de Koeweg 11 met kenmerkende witte gevel en zadeldak met wolfseinden.
10. Herberg Molecaten met karakteristieke luiken.

Voor de herontwikkeling van het erf aan de Koeweg is een soepel welstandsniveau van toepassing. Dit houdt een lichte toetsing in waarbij in principe alleen gekeken wordt of het bouwplan een relatie met de omgeving niet verstoort. In dat geval wordt aan de detailleringen een beduidend minder zwaar belang toegekend. Het welstandsbeleid is gericht op het handhaven van de basiskwaliteit van het gebied. Bij de beoordeling gelden de volgende aandachtsvelden:

- Relatie met de omgeving.
- Het bouwplan op zichzelf (alleen indien van belang voor behoud van de bestaande kwaliteit cq. basiskwaliteit).
- De detaillering (alleen in uitzonderlijke, te motiveren gevallen).

9

10

Beoordelingscriteria

Algemeen

- In de structuur, de opbouw, de breedte van de bebouwing en de relatie tot de omgevende bebouwing is het oorspronkelijke ruimtelijke karakter, met als uitgangspunt de historische opzet en schaal, afleesbaar.

Situering

- Nieuwbouw sluit aan op de intenties en opzet van de bestaande bebouwing in de omgeving.
- De parcellering, de positie en de oriëntatie van de oorspronkelijke bebouwing zijn richtinggevend bij nieuwbouw.
- Bijgebouwen staan achter de voorgevellijn (niet altijd naar de weg gericht).
- Instandhouden van het bebouwingsbeeld van herkenbare individuele panden.

Massa en vorm

- De massa en vorm van nieuwbouw is zorgvuldig afgestemd op de bestaande bebouwing.
- Bijgebouwen, aanbouwen of uitbouwen zijn ondergeschikt aan het hoofdgebouw.
- De bestaande samenhang en vormgeving van de kappen in de omgeving blijven gehandhaafd.

Gevels

- Nieuwbouw respecteert de oorspronkelijke gevelopbouw.

Kleur- en materiaalgebruik

- Bij nieuwbouw bestaan de gevels in hoofdzaak uit baksteen qua kleur afgestemd op de nuances in de omgeving.
- Voor de daken worden oorspronkelijke materialen of donkere dakbedekking en in de regel ongeglazuurde keramische pannen toegepast.

Koeweg als hoofdstructuurdrager

Begeleiding wandelpad door toevoegen bomenrij (behoud open ruimte)

Toevoegen van hagen zorgt voor een zachte overgang erf-omgeving

2.2 Landgoedvisie Molecaten (2017)

De kracht ontleent het landgoed Molecaten uit zijn rijke verleden en bijzondere elementen, zoals de historische bebouwing en het sprengenstelsel. De landgoedvisie schetst een gewenst toekomstbeeld van een kleinschalig en ingetogen landgoed. Beleving van de cultuurhistorische waarde is hierbij essentieel en van belang voor de bezoeker (als passant, bewoner of recreant). De nadruk ligt voor een groot deel op de beeldkwaliteit en het onderhoudsniveau.

Randvoorwaarden beeldkwaliteitsplan

- De bebouwing presenteert zich richting de hoofdstructuur van het landgoed en vormt hiermee onderdeel van de landgoedbeleving (zichtbare bebouwing in een groene setting).
- De bebouwing dient geen afbreuk te doen aan de ingetogen en cultuurhistorische sfeer van het landgoed.
- Er dient sprake te zijn van een verzorgde uitstraling van het erf, oftewel een hoge beeldkwaliteit (geen zichtbare verrommeling). Onderdeel hiervan is het realiseren van een zachte overgang van het erf richting het landschap door middel van erfbeplanting (geen hekwerken).
- Bij voorkeur wordt gekozen voor een eigentijdse architectuurstijl, zodat de nieuwbouw contrasteert met de historische bebouwing. Hierdoor wordt de historische bebouwing gerespecteerd en vormt de nieuwe bebouwing een toegevoegde waarde op het landgoed (zonder daarbij ten koste te gaan van de ingetogen uitstraling).

1

4

5

2

6

3

3

HUIDIGE SITUATIE

1. Halfverharde toegang tuseen weilanden door naar de bouwkavel.
2. Dichte beplanting op het erf deelt het erf op in twee gescheiden bouwkavels.
3. Toegang vanaf de Zandkreek (het bos).
4. Zichtbare kleinschalige boerderij-bebouwing vanaf de Koeweg.
5. Bijgebouw uitgewerkt in hout en verscholen achter een beukenhaag.
6. Zachte open overgang vanaf het erf richting het landschap (weilanden).
7. Hoofdgebouw met geschakelde volumes.
8. Open ruimte ten zuiden van de bouwkavel en gescheiden van de weilanden.
9. Ligging van het erf op de overgang van bos en openheid, met dichte coniferen op het voorerf.

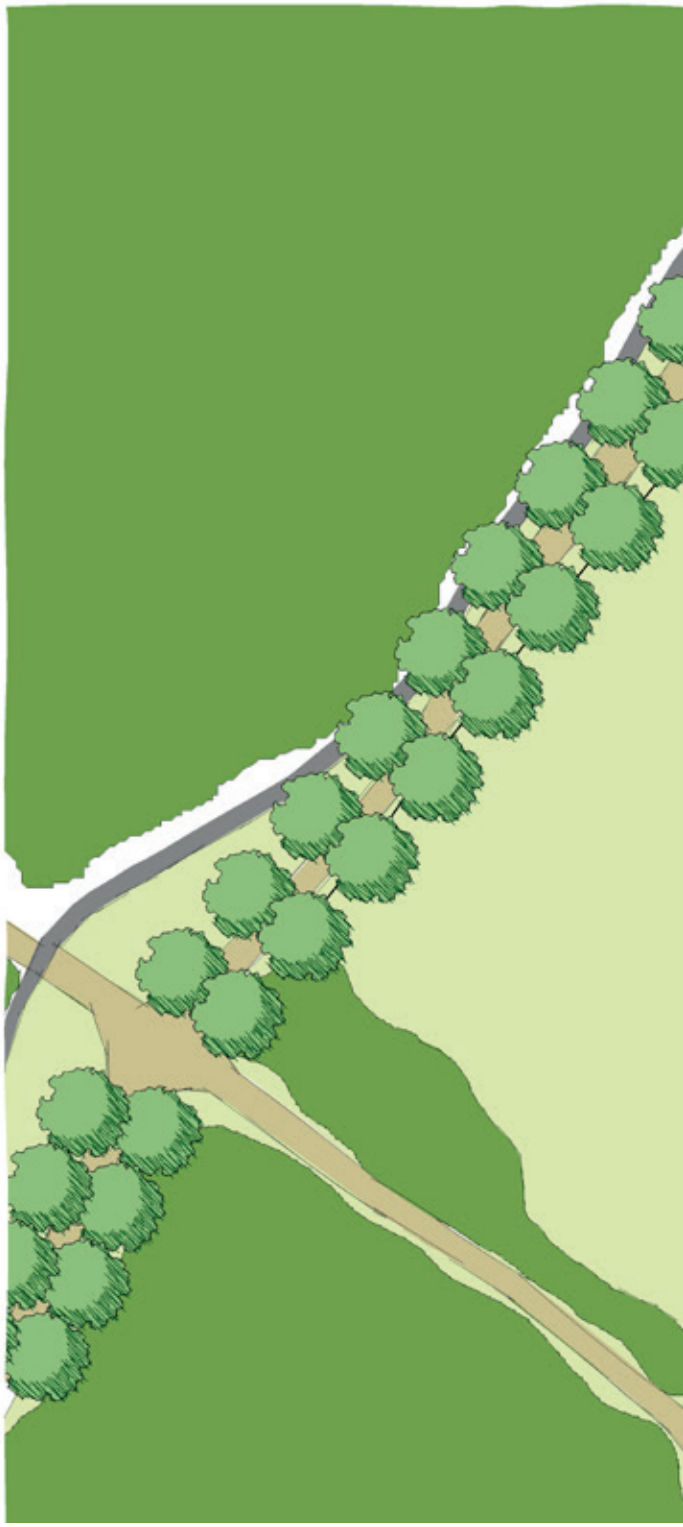
Uitgangspunt voor het opstellen van de richtlijnen vormen de welstandscriteria buitengebied uit de Welstandsnota van de gemeente Hattem (2005) en de randvoorwaarden uit de Landgoedvisie Molecaten (2017). De richtlijnen voor de beeldkwalieit worden toegelicht op drie schaalniveau's:

- het landschap;
- het erf, en:
- de bebouwing.

Op landschapsniveau wordt aansluiting gezocht bij de uitstraling en waarden van landgoed Molecaten als geheel.

Op erfniveau is de koppeling met de directe omgeving rondom de Koeweg van belang.

Op bebouwingsniveau gaat het met name de uitstraling van de bebouwing.

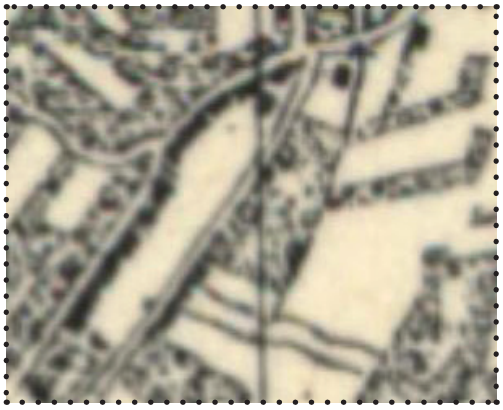

4

ERFINRICHTING

ONTWIKKELING VAN OMGEVING KOEWEG 11

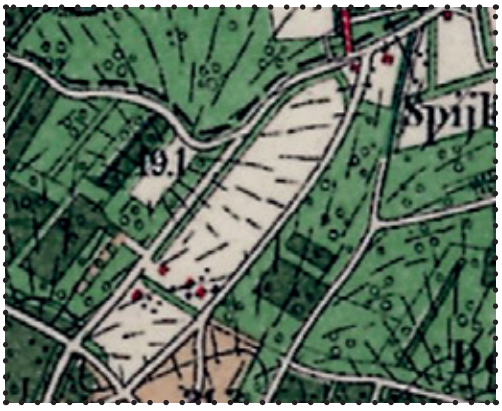
1850

1875

1900

1925

1950

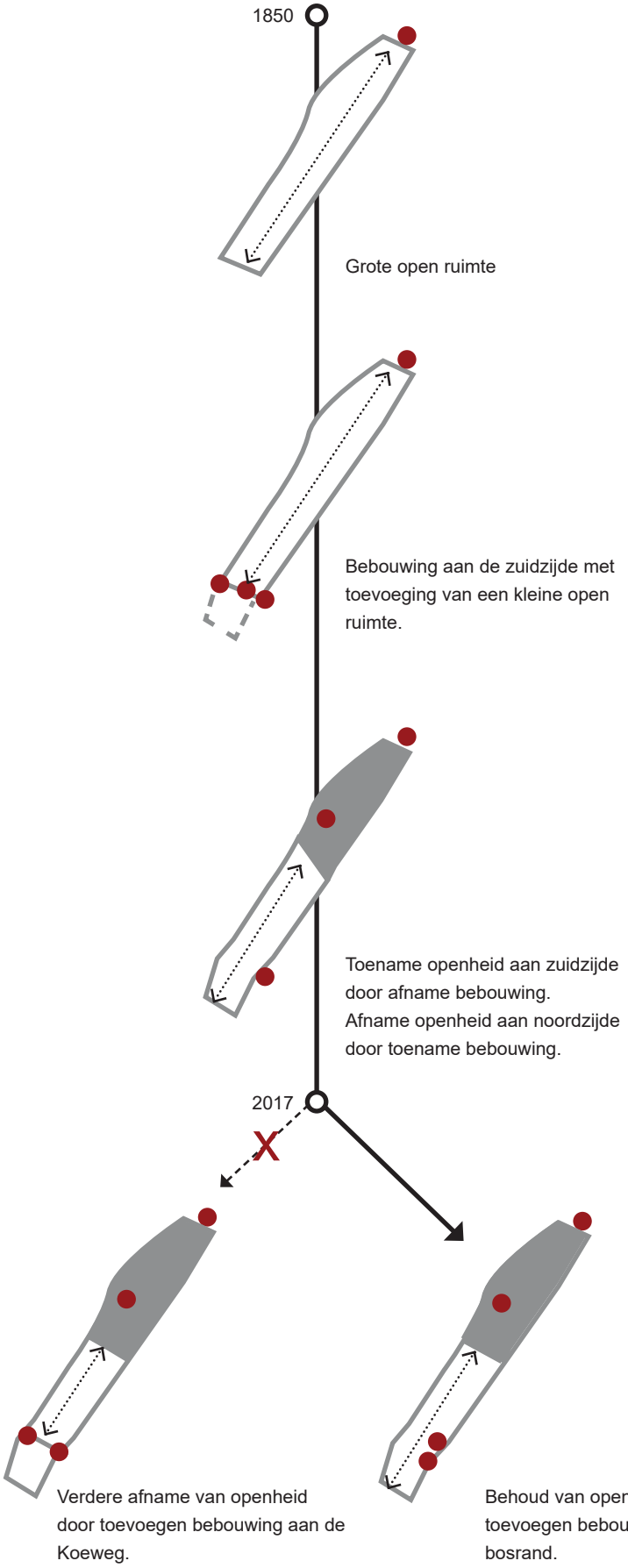
1975

2000

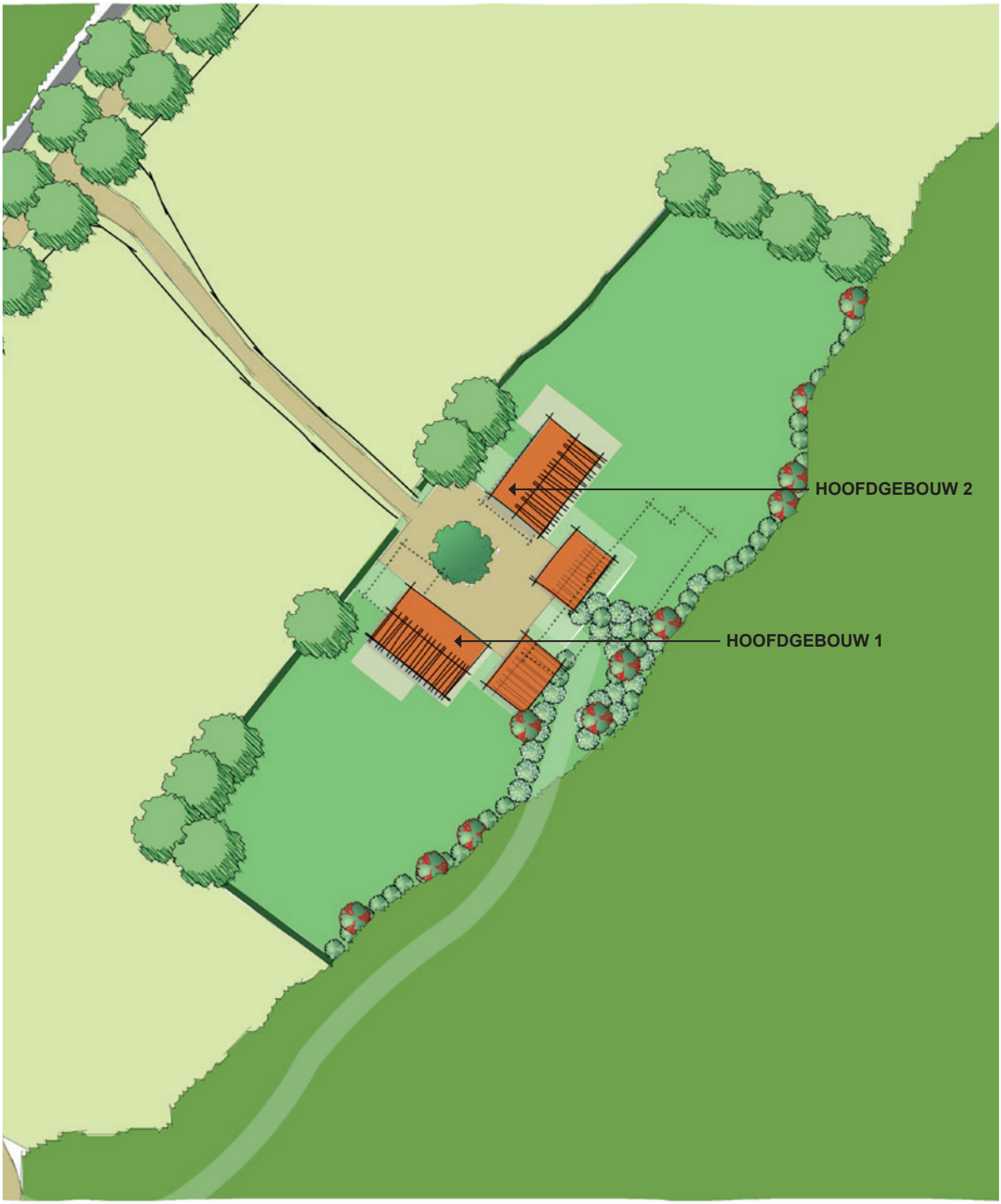

2016

4.1 Beeldkwaliteitsrichtlijnen LANDSCHAP

- Het erf is gelegen tussen het besloten boslandschap (productiebos) en een open ruimte. Door middel van erfbeplanting maakt het erf onderdeel uit van een zachte overgang tussen de openheid van de ruimte en de beslotenheid van het bos.
- De aaneengesloten openheid van de open ruimte dient behouden te blijven. Geen onderbreking door (dichte) erfbeplanting en/of bebouwing.
- De inrit richting het erf ligt 'anoniem' in de open ruimte, deze wordt niet aangezet door beplanting.
- De Koeweg vormt een beeldbepalende hoofdstructuur en entree van het landgoed. Dit zijn de 'dragers' die de bezoekers tot de kern van het landgoed leiden. De nieuwe bebouwing op het erf dient zich richting deze hoofdstructuur te 'presenteren'. Dat houdt in dat de bebouwing een representatieve zijde(n) kent richting deze hoofdstructuur, dus niet verscholen ligt achter erfbeplanting en er geen sprake is van achterkant-situaties of verrommeling.
- Langs de gehele bosrand waarlangs het erf Koeweg 11-13 gelegen is vindt een investering in landschaps- en natuurwaarden plaats door het tot ontwikkeling laten komen van mantelvegetatie (afronding van het bos), in aanvulling op de mantelvegetatie als onderdeel van de erfbeplanting.

HOOFDGEBOUW 2
HOOFDGEBOUW 1

4.2 Beeldkwaliteitsrichtlijnen ERF

Erfopbouw

- Compacte erfopbouw met samenhang tussen de bebouwing door situering rondom een gemeenschappelijk erf.
- Instandhouden van het bebouwingsbeeld van herkenbare individuele panden.

Erfverharding

- Halfverharding (huidige situatie) handhaven als toegang tot het (gemeenschappelijke) erf.
- Op het erf gebruik maken van een halfverharding (leem) die als gemeenschappelijke ruimte de losse opzet aan bebouwing met elkaar verbindt.

Erfbeplanting

- Op de zijde van het erf die richting de Koeweg gelegen is, kiezen voor een open invulling van erfbeplanting met solitairen (vrijstaande bomen) en lage hagen.
- Op het erf richting de bosrand een geleidelijke overgang realiseren door toevoegen van (dicht)struweel (mantelvegetatie).

Verlichting

- Begeleiding van de inrit door lichtarmatuur van geringe hoogte (maximaal 1 meter), met geringe lichtverstrooiing richting de omgeving.

Erfafscheidingen

- Op de overgang van het erf naar de open ruimte en de Koeweg (hoofdstructuur) is een lage haag (maximale hoogte 1,20m) beeldbepalend als zachte overgang tussen erf en de open ruimte.
- Richting het besloten bos valt het erf sterker uit het zicht en wordt de erfafscheiding bepaald door de bosrand en mantelvegetatie (struweel).
- Terughoudend omgaan met het toevoegen van (lage) hekwerken en poorten. Op de representatieve zijde, bekeken vanaf de Koeweg, dient deze een kwalitatief hoogwaardige uitstraling te krijgen passend bij de huisstijl van het landgoed (aansluitend bij erven aan de Koeweg).

Weide met extensief beheer

- Aangrenzend aan het hoofdgebouw is ruimte voor een royaal terras (op de schets indicatief aangegeven).
- De inrichting van de weide heeft een overwegend open uitstraling (gras en lage beplanting) waardoor de opzet van het erf helder blijft: een losse opzet aan beplanting op het voorerf in het zicht vanaf de Koeweg en meer massa aan beplanting richting de bosrand (struweel).
- Massa aan opgaande beplanting in de weide blijft lager dan de hagen op de erfafscheiding (max. 1,20m hoog).
- Pleksgewijze aanplant van een enkele boom in de weide is toegestaan, mits de losse opzet aan beplanting op het erf behouden blijft.

Sfeerbeeld van de erfontwikkeling

Foto huidige situatie

Voorbeeld zichtbare en rustige uitstraling erf door eenvoudige hoofdvorm en beeldbepalend dakvlak.

(bron: https://www.groepsaccommodatie.nl/nl/groepsaccommodaties/overijssel/lattrop)

Voorbeeld eenvoudige hoofdvorm en samenhang hoofd- en bijgebouw.

(bron: https://www.famegroep.nl/wonen/item-project/erve-oostermaet)

Voorbeeld hoofdmoment kopgevel en baksteen hoofdgebouw 1

https://nl.pinterest.com/pin/566820303097221745/

Voorbeeld ondergeschikte materialisatie (hout) hoofdgebouw 2

(bron: https://www.cobouw.nl/woningbouw/nieuws/2016/04/royale-schuurwoning-op-het-nieuwe-boerenerf-101106366)

4.3 Beeldkwaliteitsrichtlijnen BEBOUWING

Plaatsing

- Beide hoofdgebouwen dienen zich te presenteren aan de Koeweg (geen achterkanten). Hoofdgebouw 2 valt net zoals in de huidige situatie het meest in het zicht door de oriëntatie met de zijgevel richting het landschap. Hoofdgebouw 1 is op de kopgevel zichtbaar.

Maatvoering

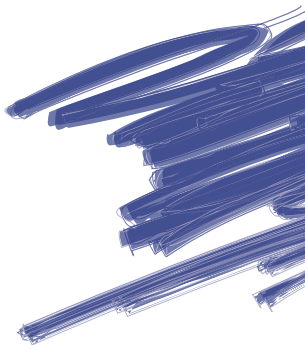
- De nieuwbouw sluit aan op de intenties en opzet van de bestaande bebouwing in de omgeving. Dit betekent dat er sprake is van een kleinschalig volume.
- Volume maximaal: 600 m^3.
- Goothoogte maximaal 3,5 meter.
- Nokhoogte maximaal 10 meter.

Vormgeving

- De nieuwbouw sluit aan op de intenties en opzet van de bestaande bebouwing in de omgeving. Wat betreft vormgeving betekent dit een gebouw met een eenvoudige rechthoekige hoofdvorm met groot (beeldbepalend) dakvlak.
- Eenduidig zadeldak (met wolfseinden). Geen geschakelde dakvlakken/volumes.
- Terughoudend in toevoeging van dakkapellen en historiserende elementen zoals de luiken met kenmerkende landgoed-kleurstelling (rood-geel).
- Bijgebouwen, aanbouwen of uitbouwen zijn ondergeschikt aan het hoofdgebouw.
- Dakhelling: 25-60 graden.

Materiaal- en kleurgebruik

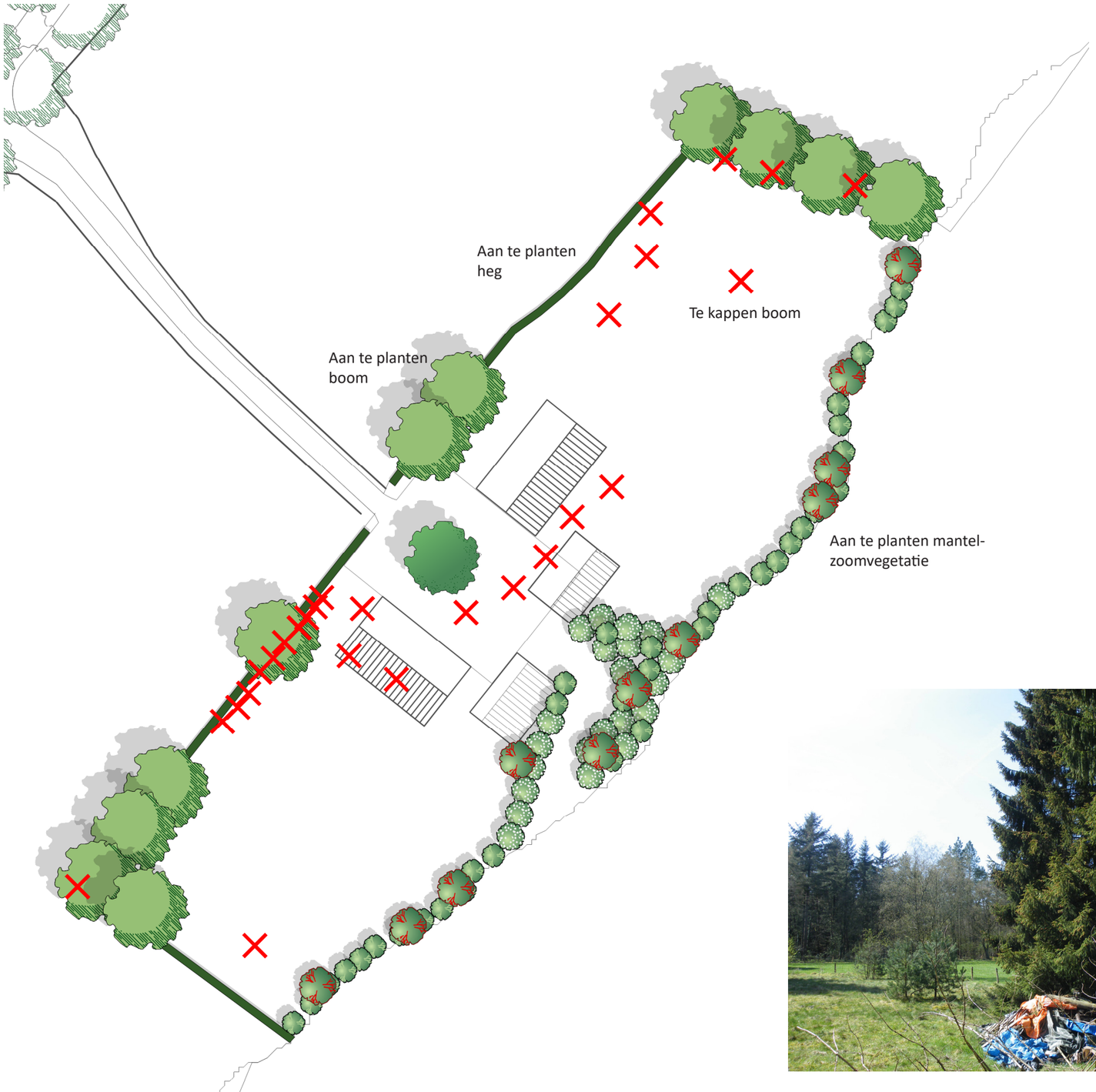
- Terughoudende, eigentijdse architectuur met hoogwaardige materialisatie (natuurlijke materialen, eventueel in combinatie met niet-uitlogend metaal).
- De gevels bestaan in hoofdzaak uit hout en/of baksteen en zijn qua kleur afgestemd op de nuances in de omgeving.
- Voor de daken worden oorspronkelijke materialen of donkere dakbedekking en in de regel ongeglazuurde keramische pannen toegepast.
- Hoofdgebouw 1 dient als hoofdmoment op het erf. Dit komt tot uiting in:
  - een forse voorgevel
  - een materialisatie met (overwegend) baksteen
- Hoofdgebouw 2 heeft een ondergeschikte uitstraling op het erf. Dit komt tot uiting in:
  - een materialisatie in hout
  - vormgeving als schuurtype-woning
- Aandachtige detaillering.
- Spelen met gevelopeningen en neggen.
- Donkere kleurstelling voor kozijnen en daklijsten.

Bijlage 2 Overzicht kap en aanplant

Bestemmingsplan Koeweg 11-13

Kap en aanplant

Kap van bomen

In totaal worden er circa 27 bomen gekapt.
Deze bomen zijn voornamelijk sparren en berken.
Behalve het kappen van bomen worden ook enkele struiken en spontaan opgekomen struweel verwijderd.
De te verwijderen sparren zijn flink uitgegroeid en passen niet bij een woon erf. Deze bomen staan voornamelijk voor de echte bosgrens en maken geen onderdeel uit van het achterliggende bos.

Aanplant van bomen en struiken

Op toekomstige erf worden meerdere bomen en struiken geplant. Het betreft hier inheemse en ecologisch waardevolle soorten.

In totaal worden er 12 bomen aangeplant voorop het erf bestaande uit:
- Linde
- Zomereik
- Appel

Ook worden er bomen geplant die onderdeel uit maken van de nieuw te realiseren mantel-zoomvegetatie. Deze vegetatie zorgt van een geleidelijke overgang tussen het bos en het open land. Dit is ecologisch zeer waardevol, en bestaat uit de volgende soorten:
- Krent
- Vogelkers
- Lijsterbes
- Vuilboom
- Ruwe berk

De mantel-zoomvegetatie beslaat een oppervlak van circa 570m2

Om het erf zal ook een beukenhaag aangeplant worden over een lengte van circa 150 meter.

Te kappen sparren

Bijlage 3 Natuurtoets Koeweg 11-13

Toetsing Wet natuurbescherming

Herontwikkeling Koeweg 11-13, Hattem

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Toetsing Wet natuurbescherming

Herontwikkeling Koeweg 11-13, Hattem

Concept

Opdrachtgever
A.s.r. vastgoed vermogensbeheer

Opdrachtnemer
Eelerwoude
Brink 4a
7981 BZ Diever
0521-324419
diever@eelerwoude.nl

Projectgegevens:
Projectnummer: P7619
Datum: 8-2-2019
Projectleider: F. Fähnrich
Opgesteld: N. Blok
Gecontroleerd: J. Marchal

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken.

INHOUD

1 INLEIDING 4

1.1 Aanleiding 4

2 HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING 6

2.1 Huidige situatie 6
2.2 Voorgenomen ontwikkeling 6

3 NATUURWETGEVING EN -BELEID 9

3.1 Inleiding 9
3.2 Bescherming van soorten 9
3.3 Bescherming van gebieden 9
3.4 Bescherming van houtopstanden 10
3.5 Natuurnetwerk Nederland 12

4 METHODE 15

4.1 Bureauonderzoek 15
4.2 Terreinbezoek 15

5 BESCHERMDE SOORTEN 17

5.1 Hogere planten 17
5.2 Zoogdieren 17
5.2.1 Vleermuizen 17
5.2.2 Overige zoogdieren 20
5.3 Vogels 21
5.4 Reptielen 22
5.5 Amfibieën 22
5.6 Vissen 23
5.7 Ongewervelden 23

6 CONCLUSIE 25

6.1 Conclusie bescherming soorten 25
6.2 Nader onderzoek vleermuizen 26
6.3 Conclusie bescherming gebieden 26
6.4 Conclusie bescherming houtopstanden 26
6.5 Conclusie Natuurnetwerk Nederland 26
6.6 Uitvoerbaarheid van de plannen 27
6.7 Geldigheid onderzoek 27

LITERATUURLIJST 28

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER NATUURWETGEVING 29

1

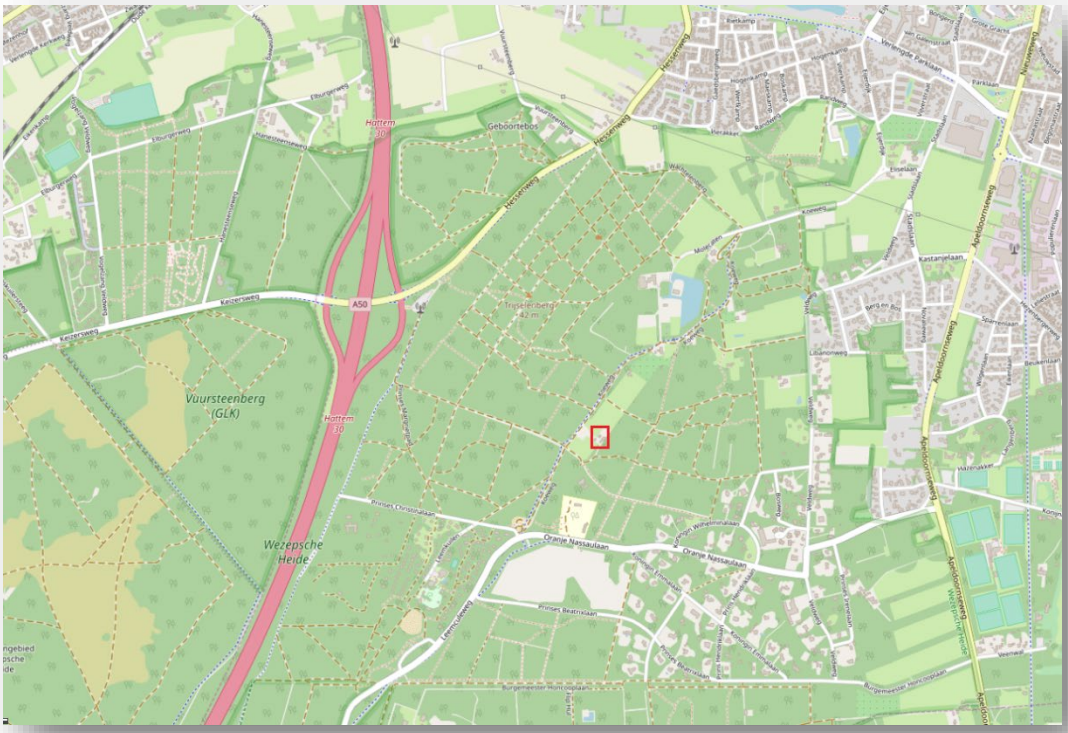
INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het a.s.r. vastgoed vermogensbeheer heeft het voornemen het erf op de locatie Koeweg 11-13 te Hattem opnieuw in te richten. Het erf is onderdeel van het Landgoed Molecaten te Hattem en beschikt over twee woningen, een schuur en aangelegen beplanting (perceelnummers 7049 en 3907). De bebouwing op het erf zal worden geruimd en plaats maken voor nieuwbouwwoningen. De omliggende beplanting is beoogd te verwijderen. Figuur 2 en 3 geven de ligging en begrenzing weer van het plangebied.

In verband met een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

Figuur 1 Ligging van het plangebied in de rode cirkel ten opzichte van de omgeving (bron: Esri 2019).

Figuur 2. Het plangebied in perspectief van het landgoed Molecaten (bron: Esri 2019). Het gebied binnen het groene kader, geeft de ligging van het erf weer.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het woonerf ligt op het landgoed Molecaten dat ten zuidwesten van de dorpskern Hattem is gesitueerd, in de gemeente Hattem van de provincie Gelderland. Ten westen ligt de A50 met aan de oostkant de Apeldoornseweg. Op een kilometer afstand ligt ten noordoosten van het gebied het dorp Hattem. Het landgoed ligt in een bosrijke omgeving op een afgelegen locatie, die bereikbaar is via een smal zandpad met hoog opgaande laanbeplanting. Aan de voorzijde van het erf zijn twee graslandpercelen gesitueerd van elke of tezamen circa 2 hectare. Het erf is ongeveer 1 hectare groot en ligt tegen de zuidelijk gelegen bosrand aan. De beplanting op het erf bestaat met name uit naaldbomen met fijnspar en grove den en daarnaast, ruwe berk. De struikvormers bestaan met name uit laurier en gewone braam. Op het erf zijn geen waterhoudende elementen aanwezig. De terreinverlichting beperkt zich tot enkele buitenlampen met laagstaande lichtbundels.

De foto's in figuur 3 geven een impressie van de huidige situatie van het plangebied. Het hele plangebied maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied de Veluwe, weergegeven op de kaart in paragraaf 3.4.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

In het kader van de landgoedvisie behorend tot het landgoed Molecaten, is voor de herontwikkeling een erfinrichtingsplan opgesteld (Inrichtingsplan 2019, *Eelerwoude*). Het ontwikkelen van bebouwing kan extra opbrengsten genereren voor het realiseren van uitvoeringsprojecten, het beheer en onderhoud van het landgoed.

In het plangebied is de initiatiefnemer op basis daarvan, voornemens om de twee woningen met bijgebouw (schuur) te slopen. Er worden ten behoeve van de herontwikkeling rondom gelegen beplantingen gekapt, die mogelijk een functie kunnen hebben als verblijfplaats voor vleermuizen of in holten broedende vogels. De beplanting bestaat hoofdzakelijk uit fijnspar, grove den en ruwe berk. Daarnaast zijn er eiken en struikvormers als laurier en gewone braam welke verwijderd worden.

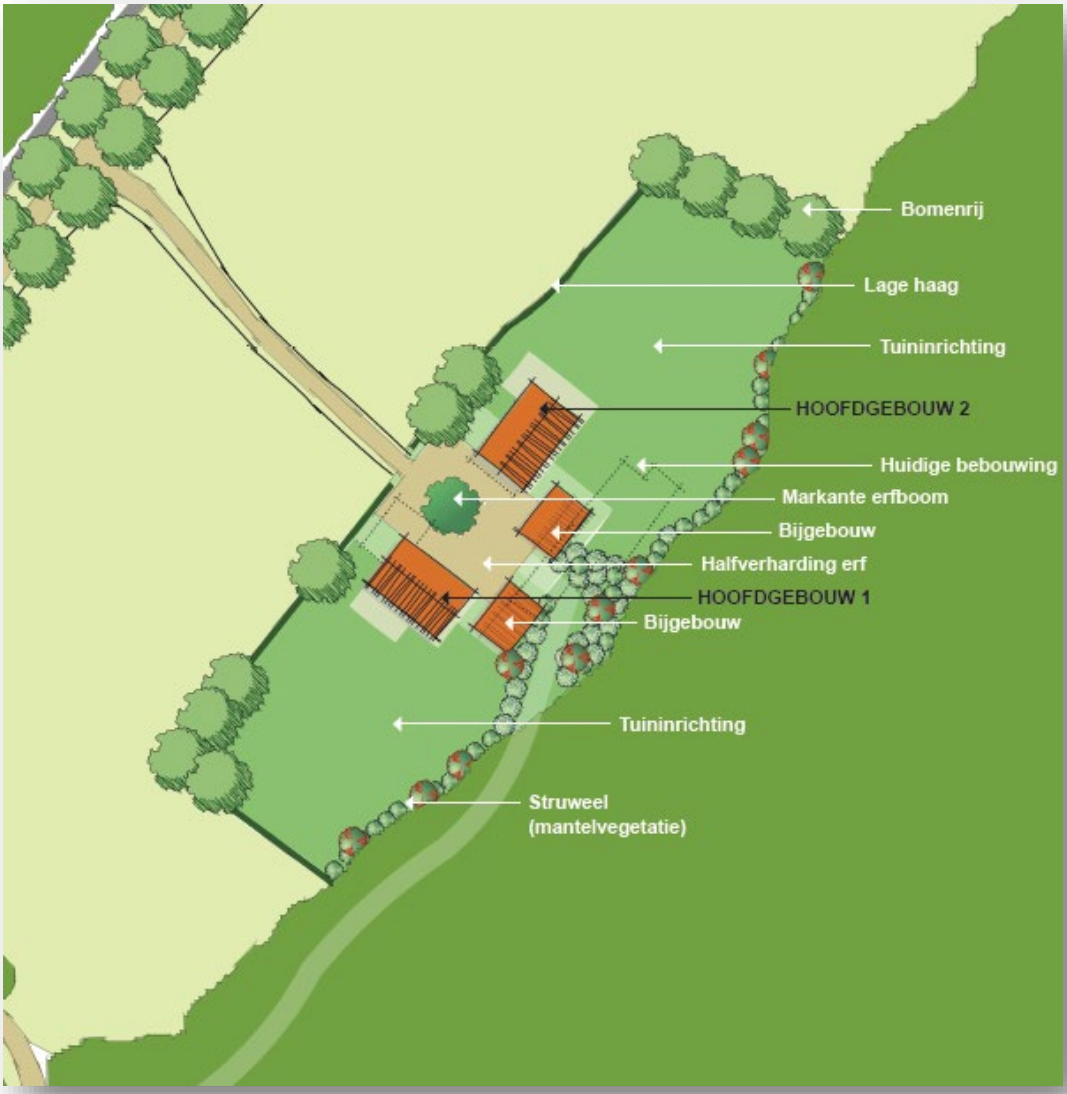
Op het erf worden twee nieuwe woningen gerealiseerd met bijgebouwen. De woonruimte zal in volume marginaal toenemen. Figuur 4 betreft een wensbeeld van de toekomstige situatie met de beoogde tuinbeplanting. Het eindbeeld kan uiteraard altijd afwijken omdat de praktijk afhankelijk is van vele, vaak onvoorspelbare factoren.

Planning

Zodra door de gemeente Hattem het besluit op de aanvraag heeft genomen , zal zo snel mogelijk worden begonnen met de werkzaamheden.

Figuur 3. Impressie plangebied met te slopen gebouwen en te verwijderen beplanting. Weergave van 10 januari 2019.

Figuur 4. Impressie voorgenomen ontwikkelingen binnen het plangebied(bron: Erfinrichtingsplan, Eelerwoude, 2019)

3

NATUURWETGEVING EN -BELEID

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag en alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid is het Rijk (Ministerie van Economische Zaken) het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime andere soorten. Daarnaast zijn landelijk van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan is het verplicht om te toetsen of deze leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien dit niet mogelijk blijkt, is het nodig om na te gaan of een ontheffing kan worden verkregen. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied
De bescherming van soorten is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

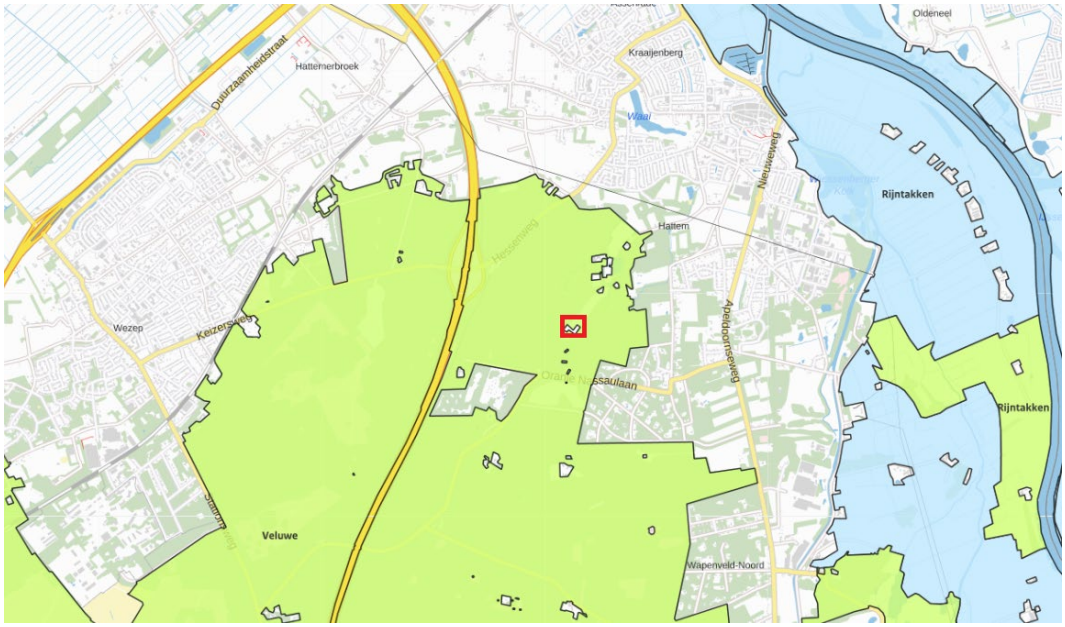
3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedenbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden

instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Gevolgen plangebied
Het plangebied ligt binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Veluwe. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een (nadere) toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Figuur 5. Ligging plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden de Veluwe en Rijntakken (bron: AERIUS Calculator, 2019).

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de ‘bebouwde kom Boswet’ liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m^2);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de ‘bebouwde kom Boswet’ bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de ‘bebouwde kom Verkeerswet’. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom indien kap plaatsvindt in een houtopstand. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om:
houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom:

- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
    - wegbeplantingen;
    - beplantingen langs waterwegen, en
    - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
    - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
    - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
    - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

De provincie kan een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten er meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan een ontheffing of vrijstelling verlenen. Dit hangt ervan af of er hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning nodig. Het aanvragen van deze vergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar uitgevoerd worden.

Gevolgen plangebied
Er worden binnen het plangebied enkele bomen gekapt. Het gaat om hooguit 20 exemplaren van fijnspar, grove den, eik en berk. Het verwijderen van de bomen is niet

meldingsplichtig omdat het geen onderdeel uit maakt van een ‘houtopstand’. Een nadere toetsing van houtopstanden wordt niet noodzakelijk geacht.

3.5 Gelders natuurnetwerk

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming. Provincie Gelderland hanteerd de benaming Gelders natuurnetwerk (GNN).

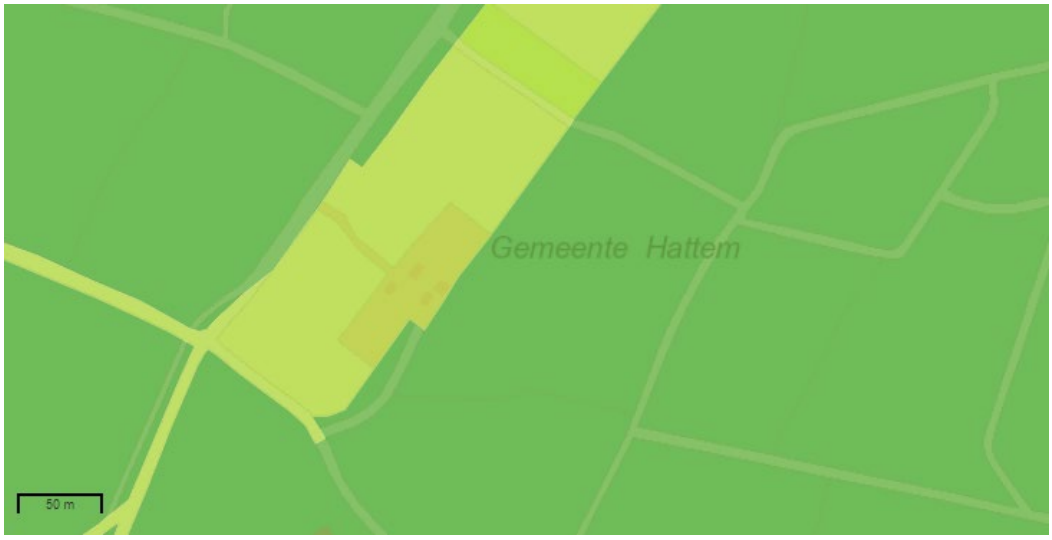
Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van het GNN geldt het ‘nee, tenzij’- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op het GNN denkbaar zijn, is het noodzakelijk een GNN-toetsing uit te voeren. Ontwikkelingen mogen namelijk geen afbreuk doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden van de begrensde GNN.

Naast het GNN bestaat ook de Groene Ontwikkelingszone (GO). De GO bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur die ruimtelijk verwezen zijn met het GNN en daar functioneel mee samenhangen en waarin wordt ingezet op versterking van die samenhang tussen inliggenden en aangrenzende natuurgebieden.

Binnen de GO zijn meer mogelijkheden voor ontwikkelingen dan binnen het GNN. Bij bestemmingsplanwijzigingen voor ontwikkelingen die binnen de GO plaatsvinden moet in het bestemmingsplan beschreven welke effecten de ontwikkeling heeft. Voor grootschalige ontwikkelingen is een uitgebreidere beschrijving en onderbouwing nodig dan voor kleinschalige projecten.

Gevolgen plangebied
Het plangebied ligt in de Groene Ontwikkelingszone (afbeelding 6). Aangezien het een kleinschalige ontwikkeling betreft is het noodzakelijk om aan te tonen dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel versterkt worden.

Figuur 6. Plangebied ten opzichte van het aangewezen GNN-gebied (bron: http://gldanders.planoverview.nl)

Beschrijving kernkwaliteiten GNN/GO

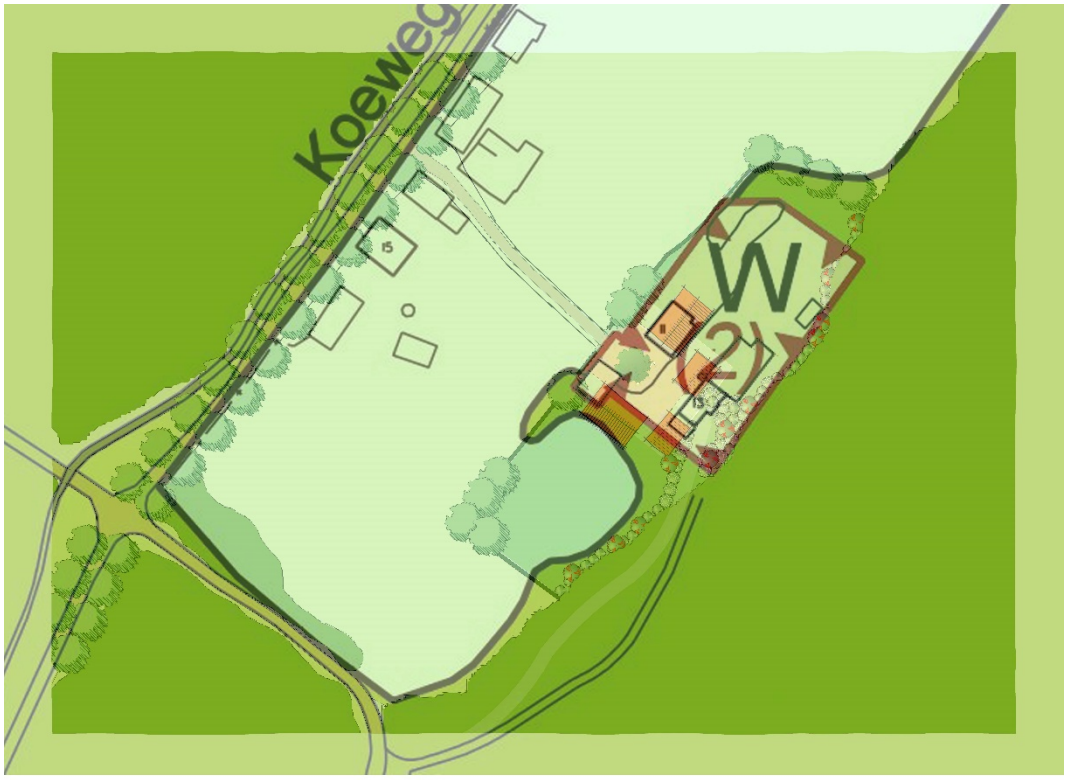
Het plangebied ligt in de deelgebied 167 (Wezep – Zwolse Bos). De kernkwaliteiten van dit gebied zijn:

1. Onderdeel van grootschalig aaneengesloten gebied van droge, voedselarme bossen, zandverstuivingen en heide; hier vooral bos en inliggende heidevelden
2. onderdeel van Nationaal Landschap Veluw
3. ecologische verbinding naar de IJsselvallei via Hattemer Poort met ecoduct over de A50
4. sprengencomplex bij Hattem
5. groot wild: m.n. edelherten en wilde zwijnen
6. leefgebied das
7. cultuurhistorische waarden van o.m. grafheuvels, oude ontginningen en boerderijen
8. abiotiek; aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
9. ecosysteemdiensten: recreatie, rust, drinkwater

Effect van de ontwikkeling op de kernkwaliteiten

Door de ontwikkeling wordt het bouwkavel circa 20% verkleind. Tevens wordt het bouwkavel richting het zuidwesten verplaatst (figuur 7). De oppervlakteverkleining van 20% van het bouwkavel komt ten gunste van de oppervlakte van het GO.

Naast de oppervlaktevergroting van het GO worden ook met de inrichting van het plangebied positieve effecten op het GO bewerkstelligd. Het gaat daarbij met name om het versterken van grootschalige aaneengesloten gebied van droge, voedselarme bossen (punt 1) en de cultuurhistorische waarden van boerderijen (punt 7). Verbetering van de kwaliteiten vindt plaats door gebiedsvreemde beplanting (naaldbomen) te verwijderen. Hier voor in de plaats komt een bomenrij van gebiedseigen beplanting. Daarnaast wordt de bosrand verbreed door de aanplant van mantelvegetatie. De cultuurhistorische waarden worden vergroot door op het erf een markante erfboom te plaatsen. Er zijn geen kernkwaliteiten waarop de ontwikkeling negatieve effecten heeft.

Figuur 7. Schetsmatige weergave van de verplaatsing van het bouwkavel. De nieuwe situatie is in dit figuur als ondergrond gebruikt. Het kavel waar de woonbestemming nu op ligt is in rood omlijnd weergegeven. Het bouwkavel is in de nieuwe situatie opgeschoven richting het zuidwesten.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek. Het wettelijk kader waaraan is getoetst is opgenomen in bijlage 1.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie. Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer), en veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door Ninja Blok uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude en ecologisch deskundig (zie onderstaand kader). De weersomstandigheden op 10 januari 2019 waren bij 4ºC, bewolkt met lichte neerslag en een windkracht van 3-4 Bft gunstig. Aan de hand van de aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van (mogelijk) aanwezige, beschermde soorten.

Tijdens het veldbezoek zijn de twee aangelegen woningen inclusief schuur, geïnspecteerd op aanwezigheid en geschiktheid voor beschermde soorten. Er is gericht gekeken naar de aanwezigheid van potentiele verblijfplaatsen voor onder andere huismus, steenmarter, steenuil en vleermuizen.

Kader – ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- *op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of*
- *op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of*
- *als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.*

5

BESCHERMDE SOORTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Hogere planten

Voorkomen en functie
Het plangebied beschikt over een (aangelegde) tuin met een aantal algemeen voorkomende bomen, struikvormers en kruiden. De aanwezige boomsoorten betreffen zomereik, ruwe berk, fijnspar en grove den. De struikvormers bestaan uit onder andere laurier en gewone braam. De tuin bestaat verder uit gazon en enkele uitheemse, aangeplante kruiden. De voedselrijke omstandigheden maken dat er geen geschikte standplaatsfactoren aanwezig zijn voor zeldzamere plantensoorten.

Voor beschermde flora biedt het erf weinig tot geen geschikte groeiplaatsen. Ook aanvullende floragegevens uit verspreidingsgegevens leveren geen extra informatie over beschermde soorten in of rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing
Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, dan wel te verwachten. Met de voorgenomen ontwikkelingen kunnen negatieve effecten op beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie
Tijdens het veldbezoek is er gekeken naar mogelijk aanwezige functies van het leefgebied voor vleermuizen. Hieruit is naar voren gekomen dat het plangebied en de omgeving mogelijk gebruikt worden door meerdere vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, franjestaart, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonende en gewone grootoorvleermuis, en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

In het plangebied zijn twee woonboerderijen aanwezig die potentieel geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

De woonboerderij op nummer 11 gelegen aan de noordkant van het erf, is geschikt voor gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, die zich overdag kunnen ophouden in spouwmuren, achter houtbeschot of achter de vensterluiken. De zolderruimte en het dakbeschot is mogelijk ook geschikt voor een soort als de gewone grootoorvleermuis. door de geschikte invliegopeningen en ruimten waar ze los kunnen hangen.

De achtergelegen woonboerderij op nummer 13 is in 2018 onbewoonbaar verklaard. Deze beschikt over een enkelsteense muur. De achterkant van de woning is afgetimmerd met houtschotten. Het dak is vervallen geraakt waardoor op verschillende plekken dakpannen ontbreken. Het gebouw is minder geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen omdat er tochtgaten aanwezig zijn op diverse plekken van de gevel en het dak. De enkelvoudige muur is wel toegankelijk voor vleermuizen door de aanwezigheid van kieren en gaten om naar binnen te kruipen. Er is echter geen spouwmuur beschikbaar die voorzien is van het benodigde stabiele microklimaat voor vleermuizen om te verblijven. Door de aanwezige invliegopeningen en kieren is de boerderij echter wel geschikt als (tijdelijke) verblijfplaats voor weinig kritische soorten als gewone dwerg en gewone grootoorvleermuis. Grote verblijven als een kraamkolonie of (massa)winterverblijf kunnen op basis van de gesteldheid van de boerderij worden uitgesloten.

De opslagschuur naast de woonboerderij, bestaat uit houtwerk en dakpannen. De schuur is ongeschikt als verblijfplaats vanwege tocht, beperkte buffering en schommelende temperatuur.

Binnen het plangebied zijn bomen aanwezig welke vanwege de omvang en leeftijd ongeschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De bomen beschikken niet over gleuven, holtes of loszittend schors waar vleermuizen in of tussen kunnen kruipen.

Conform beschikbare verspreidingsgegevens zijn er geen verblijfplaatsen of essentiële functies bekend binnen de grenzen van het plangebied, of in de directe omgeving (straal van 5 km).

Foerageergebied en vliegroutes
Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd als zij een essentieel onderdeel uitmaken voor het functioneren van de verblijfplaats. Zo kan door het onderbreken van een vliegroute een foerageergebied onbereikbaar worden, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Belangrijk bij dit alles is de vraag of en zo ja, in hoeverre er alternatieven aanwezig zijn.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De bomen en beplanting op het erf bieden dekking en zorgen voorwind luwe plekken, waar insecten gebruik van maken en vleermuizen aantrekken. Echter is de omgeving nog geschikter als foerageergebied, ondermeer door de waterplas ten noorden van het plangebied en de vochtige aangelegen graslanden. Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen om zich langs te verplaatsen (vliegroute), zoals bosranden of bomenlanen,. Deze zijn rondom het plangebied aanwezig. De bosrand in het plangebied kan door de lijnvormige groenstructuur ook onderdeel uitmaken van een vliegroute.

Kader - vleermuisvliegroutes
Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Effecten en ontheffing
Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Verblijfplaatsen
Binnen het plangebied zijn twee woonboerderijen aanwezig die een functie kunnen hebben als verblijfplaats voor vleermuizen. In woonboerderij nummer 13 kunnen echter grote verblijven, als een kraamkolonie of (massa)winterverblijf, op basis van de gesteldheid van de boerderij worden uitgesloten.

De bomen zijn niet geschikt als verblijfplaats vanwege de ongeschikte eigenschappen. Op basis daarvan kunnen met de voorgenomen ingreep negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes
Met de geplande ingreep gaat geen essentieel foerageergebied of vliegroute van vleermuizen verloren. Eventueel aanwezige vliegroutes blijvenmet de herontwikkeling behouden. Door de aanwezigheid van de bosrijke omgeving in combinatie met het open landschap, blijft het aanbod van lijnvormige structuren en foerageergebied gehandhaafd.

Conclusie: de woonboerderijen zijn geschikt als potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het uitvoeren van nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming is voor vleermuizen noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie
In het plangebied gebied komen naar verwachting diverse grondgebonden zoogdieren voor. Het gaat om soorten als: wild zwijn, das, haas, konijn, mol, ree, vos, marterachtigen (boommarter, steenmarter, wezel), eekhoorn, egel en diverse algemene muizensoorten. Deze soorten kunnen het plangebied gebruik maken als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied. Van belang is of binnen de te ontwikkelen gebieden verblijfplaatsen van deze soorten voorkomen dan wel zijn te verwachten. Tijdens het veldbezoek zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld of sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van deze soorten als prenten, latrines of voedselresten. Uit beschikbare verspreidingsgegevens zijn geen recente waarnemingen uit het plangebied bekend.

Das
Het voorkomen van de das is bekend in de omgeving van het plangebied. In 2018 zijn er diverse waarnemingen beschikbaar op basis van geregistreerde gegevens. Voor de das geldt dat deze soort het plangebied kan gebruiken als onderdeel van zijn leefgebied dat wel 30 tot 400 hectare groot kan zijn. Echter ontbreken verblijfplaatsen en is geen (essentieel) foerageergebied aanwezig in het plangebied.

Effecten en ontheffing
De ingreep zal naar verwachting niet leiden tot een verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende zoogdieren met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Gelderland een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Voor soorten met een bescherming als das en steenmarter geldt dat negatieve effecten zijn uit te sluiten. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen en in het plangebied zijn essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig. Een negatief effect op beschermde grondgebonden zoogdieren is daarom uitgesloten.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid kan gemaakt worden tussen broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nesten. Vogels met jaarrond beschermde nesten, gebruiken dit nest in principe het gehele jaar en keren in het voorjaar naar dit nest terug om hier te broeden. Dit nest mag dus ook niet buiten het broedseizoen verwijderd worden.

Broedvogels

In het plangebied komen diverse algemene broedvogels voor zoals merel, grote bonte specht, houtduif, roodborst, koolmees en goudhaan. Tevens zijn de bosranden rondom het plangebied waardevol voor zeldzame vogelsoorten als . Het gebied de Veluwe beschikt over hoge natuurwaarden. De aanwezige houtopstanden in het gebied kunnen een belangrijke functie vervullen voor schaarser voorkomende soorten als, roodborsttapuit, goudvink of boompieper. Tijdens het veldbezoek zijn er geen schaarser voorkomende soorten waargenomen. Binnen het plangebied zijn geen nesten aangetroffen van algemeen voorkomende broedvogels.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn tijdens het veldbezoek langs de bosrand binnen een straal van 200 meter vanaf het erf geen verblijfplaatsen (horsten) of aanwijzingen hiertoe (braakballen, uitwerpselen of veren) waargenomen van vogelsoorten die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruik maken, als buizerd, ransuil of havik. Van de havik zijn recente waarnemingen bekend in de directe omgeving. Het is waarschijnlijk dat het open terrein gebruikt wordt als foerageergebied door onder andere soorten als buizerd, havik, bosuil en ransuil. Het foerageergebied van deze soorten is echter vele malen groter en in de omgeving is en blijft voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar.
De woonboerderijen zijn wel geschikt voor huismus om te nestelen. Echter is de huismus een koloniebroeder met een voorkeur voor stedelijk gebied. Er zijn tijdens het veldbezoek geen aanwijzingen of sporen aangetroffen van de huismus. Een verblijfplaats van de soort wordt daarom niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Broedvogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen,

tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Deze verbodsbepalingen kunnen in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort.

Vogels met jaarrond beschermde nesten
Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Met de voorgenomen ontwikkeling is beoogd om enkele bomen te kappen op het erf. Van negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten is geen sprake omdat er geen nesten aanwezig zijn in het plangebied en de functionele leefomgeving behouden blijft.

Conclusie: bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met (in gebruik zijnde) nesten van vogels.

5.4 Reptielen

Voorkomen en functie
Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. Op de Veluwe zijn dergelijke terreinen wel aanwezig, maar liggen op ruime afstand ten opzichte van het plangebied. Er zijn geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in de directe omgeving van het plangebied.

Effecten en ontheffing
Door de ligging van het plangebied nabij geschikt leefgebied voor beschermde reptielen als ringslang, kunnen soorten het plangebied doorkruisen. Echter ontbreken essentiële onderdelen als voortplantingswater of broeihopen, waardoor negatieve effecten op beschermde reptielen worden uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor reptielen niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën

Voorkomen en functie
Een aantal algemeen voorkomende soorten zoals, bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad kunnen van het plangebied gebruik maken als landbiotoop als de bosrand of opgehoopte bladeren. Deze soorten zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en vallen onder het beschermingsregime “andere soorten”. In de provincie Gelderland is voor deze soorten bij een ruimtelijke inrichting een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Er zijn vanuit de verspreidingsgegevens geen waarnemingen uit het gebied bekend van beschermde soorten als heikikker of poelkikker. Door de ligging van het plangebied nabij geschikt leefgebied voor beschermde amfibieën, kunnen soorten het plangebied doorkruisen, echter ontbreken essentiële functies als voortplantingsbiotoop van deze soorten door de afwezigheid van waterelementen.

Effecten en ontheffing
Door de ingreep zal het leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime andere soorten, onaangetast blijven. Voor deze beschermde soorten geldt bij een ruimtelijke inrichting een vrijstelling op de ontheffingsplicht. Van een negatief effect is geen sprake.

Beschermde soorten als heikikker kunnen het plangebied doorkruisen, echter maakt het plangebied geen onderdeel uit van de functionele leefomgeving waardoor een nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming voor de voorgenomen ontwikkeling niet noodzakelijk is.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor amfibieën niet noodzakelijk.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie
In het plangebied zijn geen waterelementen aanwezig. Van een negatief effect op beschermde vissoorten is daarom ook geen sprake.

Effecten en ontheffing
Beschermde vissen zijn niet in het plangebied aanwezig. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.7 Ongewervelden

Voorkomen en functie
Het plangebied is geschikt voor algemeen voorkomende vlindersoorten als kleine vos, Atlanta en koolwitje. Ook algemene libellen als vroege glazenmaker, lantaarntje en gewone oeverlibel is geschikt landbiotoop aanwezig. Voor beschermde soorten ongewervelden als gevlekte witsnuitlibel ,nauwe korfslak en platte schijfhoorn, vormt het plangebied geen geschikt leefgebied. Dit door het ontbreken van geschikt habitat dat onder andere bestaat uit heideterreinen, venranden en goed ontwikkelde waterlopen. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde ongewervelden in en rondom het plangebied. Aanwezigheid van deze soorten is niet waarschijnlijk.

Effecten en ontheffing

Een negatief effect op beschermde ongewervelden is niet te verwachten omdat deze soorten op basis van aanwezig biotoop en bekende verspreidingsgegevens kunnen worden uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6

CONCLUSIE

Op basis van deze toetsing aan de Wet natuurbescherming voor de locatie Koeweg 11-13 te Hattem, worden de onderstaande conclusies getrokken.

6.1 Bescherming soorten

Het plangebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling en voor enkele soorten zonder deze vrijstelling. Voor veel soorten maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van de betreffende soort. Dit betreft echter geen essentieel onderdeel. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn echter niet te verwachten door het ongeschikte aanwezige biotoop, zoals voor de steenmarter. Negatieve effecten op deze soorten zijn niet aanwezig. Dit is echter niet van toepassing op de aangetroffen algemene broedvogels en vleermuizen. Voor deze soorten geldt het onderstaande.

- Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. In de meeste situaties kan dit voorkomen worden door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Verder dient er bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met nesten van vogels voor zowel de vroeg als laat broedende broedparen, en de algemene zorgplicht.
- Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zijn negatieve effecten op vleermuizen niet uit te sluiten. In het plangebied zijn geschikte ruimtes aangetroffen in de twee woonboerderijen met een potentiele verblijfsfunctie voor vleermuizen. Geadviseerd wordt om middels een vervolgonderzoek de aanwezigheid van vleermuizen nader te inventariseren. Uit het onderzoek moet blijken of het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen verder noodzakelijk is.

6.1.1 Nader onderzoek vleermuizen

Op basis van deze quickscan wordt nader onderzoek naar vleermuizen in het kader van de Wet natuurbescherming, noodzakelijk geacht. Dit onderzoek is noodzakelijk alvorens de ontwikkeling op dit terrein plaats kan vinden.

Bij de uitvoering van vleermuisonderzoek moet gewerkt worden conform het vigerende 'Vleermuisprotocol 2017' dat door het Ministerie van Economische Zaken is goedgekeurd en wordt gehanteerd door het Netwerk Groene Bureaus. Het vleermuisonderzoek kan slechts in een beperkte periode van het jaar worden uitgevoerd. Het onderzoek moet bestaan uit:

- 3 bezoeken tussen 15 mei - 15 juli en;
- 2 bezoeken tussen 15 augustus en 1 oktober en;
- tussen de bezoeken zit in de regel 20 - 30 dagen.

Afhankelijk van wat wordt aangetroffen bij het nader onderzoek kan dit consequenties hebben voor de planning en wijze van de uitvoering van werkzaamheden. Daarnaast kunnen zogenaamde compenserende en mitigerende maatregelen nodig zijn.

6.2 Bescherming gebieden

Het plangebied ligt te midden van het Natura 2000-gebied Veluwe. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Van (mogelijk) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden is dan ook geen sprake. Een nadere toetsing of het aanvragen van een vergunning wordt niet noodzakelijk geacht.

6.3 Bescherming houtopstanden

In deze fase wordt uitgegaan dat alle bomen binnen het plangebied worden gekapt. Het verwijderen van de bomen is niet meldingsplichtig omdat het geen onderdeel uit maakt van een 'houtopstand' waardoor een nadere toetsing van houtopstanden niet noodzakelijk wordt geacht.

6.4 Gelders natuurnetwerk

Het plangebied en omliggende gebied maakt onderdeel uit van het GNN. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN significant aantasten.

6.5 Uitvoerbaarheid van de plannen

Op basis van de in paragraaf 2.1 beschreven ruimtelijke ontwikkelingen en mits rekening gehouden wordt met de voorgenoemde maatregelen en werkwijzen staat de Wet natuurbescherming de uitvoerbaarheid van de voorgenomen plannen niet in de weg.

6.6 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“ Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen algemeen voorkomende soorten, de overige beschermde soorten van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkelingen kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Centre & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertabrate Survey – Nederland, Leiden.
- Dietz, C., Helversen, O. van, & Nill, D. (2011). *Vleermuizen: Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.* Utrecht, Nederland: De Fontein & Tirion Uitgevers.
- Eelerwoude(2019). *Erfinrichtingsplan*. Culemborg.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen*. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. (2018). *Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering*, Tweede druk: Kosmos Uitgevers & Utrecht/Antwerpen.
- Vogel R.L., Bouwma I., Koese B., Kranenbarg J., La Haye M., Odé B., Sierdsema H., Sparrius L., Verburg P. & Zollinger R. (2013). *Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn.* Sovon-rapport 2013.015. Sovon, Nijmegen.
- Weeda, R., Westra, C., Westra, E. J., & Westra, T. (1985-1994). *Nederlandse oecologische flora: Wilde planten en hun relaties 1 t/m 5.* Amsterdam, Nederland: IVN in samenw. met de Vara en de VEWIN.

Soortinformatie:
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.aeriuscalculator.nl
- www.atlasomgeving.nl

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER NATUURWETGEVING

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn**
   Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn
2. **Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn**
   Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd[1].
3. **Beschermingsregime andere soorten**
   Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd (figuur 6). De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep ‘Overige soorten’). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- Een vrijstelling geldt;
- Er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- Een ontheffing is verkregen.

[1] *De brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern*

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Figuur 7. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. De afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. De ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat

van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich verstorende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*).

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *"Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant…."*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door planaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. Het onderstaand kader 'wettelijk belang' geeft een overzicht van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (SvI) van de soort. De SvI varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de SvI dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime (zie onderstaand kader 'staat van instandhouding'). Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moeten inzicht worden gegeven in:

1. De SvI (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied.
2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort".
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".
- **Beschermingsregime Overige soorten:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriele Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de **Vogelrichtlijn** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de **Habitatrichtlijn**, het **Verdrag van Bern** of het **Verdrag van Bonn** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor **andere 'nationaal' beschermde soorten** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Programmatische aanpak

De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om een programmatische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet is reeds ervaring opgedaan onder de ‘Generieke’ of ‘Gebiedsgerichte aanpak’. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebied een Generieke ontheffing verleend zoals voor de gemeente Tilburg, het Havengebied Rotterdam en Vliegveld Twente. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatische aanpak (zoals stikstof) vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Bijlage 4 Vleermuisonderzoek

Eelerwoude

Nader onderzoek vleermuizen

Herontwikkeling Koeweg 11-13, landgoed Molecaten

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:
A.s.r. Vastgoed Vermogensbeheer

Opdrachtnemer:
Eelerwoude
Onze vestigingen
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	7619.9
Datum:	03-03-2020
Projectleider:	F. Fähnrich
Opgesteld:	N. Blok
Gecontroleerd:	G. Lubbers
Status:	Definitief
Versie:	1

© 2020 Eelerwoude

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van LNV stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding 4

2 Huidige situatie en ontwikkeling 6

2.1 Huidige situatie 6

2.2 Voorgenomen ontwikkeling 6

3 Methode 9

3.1 Bureauonderzoek 9

3.2 Veldonderzoek 9

4 Resultaten 11

4.1 Vleermuizen 11

4.2 Effecten 14

4.3 Te nemen maatregelen 15

5 Conclusie en vervolg 16

5.1 Conclusie 16

5.2 Uitvoerbaarheid van de plannen 16

5.3 Geldigheid onderzoek 16

Literatuurlijst 18

Bijlage 1 Verspreidingskaarten 19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om het woonerf aan de Koeweg 11-13 te Hattem opnieuw in te richten. Het woonerf is onderdeel van het landgoed Molecaten gelegen bij Hattem. De twee woningen met opslagschuur zullen worden gesloopt waarvoor nieuwbouw terug komt. De omliggende beplanting zal worden gerooid. De afbeeldingen 1 en 2 geven de ligging en begrenzing weer van het plangebied.

In verband met deze plannen is in 2019 een toetsing uitgevoerd aan de natuurwetgeving en het relevante natuurbeleid. Uit deze toetsing kwam naar voren dat nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is.

Nader, gericht veldonderzoek is uitgevoerd om te bepalen of de aanwezige woningen een functie hebben als verblijfplaats voor vleermuizen. Onderstaande rapportage vormt de uitwerking van dit onderzoek. Uit het onderzoek komt naar voren of de voorgenomen ontwikkelingen consequenties hebben voor vleermuizen, en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied in het rode vierkant ten opzichte van de omgeving (bron: Esri, 2019).

Afbeelding 2.Het plangebied in perspectief van het landgoed Molecaten (bron: Esri 2019). Het gebied binnen het groene kader geeft de ligging van het woonerf weer.

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het woonerf ligt op het landgoed Molecaten dat ten zuidwesten van de dorpskern Hattem is gesitueerd, in de gemeente Hattem in de provincie Gelderland. Ten westen ligt de A50 met aan de oostkant de Apeldoornseweg. Op een kilometer afstand ligt ten noordoosten van het gebied het dorp Hattem. Het landgoed ligt in een bosrijke omgeving op een afgelegen locatie, die bereikbaar is via een smal zandpad met hoog opgaande laanbeplanting. Aan de voorzijde van het erf zijn twee graslandpercelen gesitueerd van tezamen circa 2 hectare. Het erf is ongeveer 1 hectare groot en ligt tegen de zuidelijk gelegen bosrand aan. De beplanting op het erf bestaat met name uit naaldbomen met fijnspar en grove den en daarnaast, ruwe berk. De struikvormers bestaan met name uit laurier en gewone braam. Op het erf zijn geen watervoerende elementen (poelen, sloten etc.) aanwezig. De terreinverlichting beperkt zich tot enkele buitenlampen met laagstaande lichtbundels.

De foto's in afbeelding 3 geven een impressie van de huidige situatie van het plangebied. Het hele plangebied maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied de Veluwe, weergegeven op de kaart in paragraaf 3.4.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

In het kader van de landgoedvisie behorend tot het landgoed Molecaten, is voor de herontwikkeling een erfinrichtingsplan opgesteld (Inrichtingsplan 2019, Eelerwoude). Het ontwikkelen van bebouwing kan extra opbrengsten genereren voor het realiseren van uitvoeringsprojecten, het beheer en onderhoud van het landgoed.

In het plangebied is de initiatiefnemer op basis van voorgaande, voornemens om de twee woningen met bijgebouw (schuur) te slopen. Er worden ten behoeve van de herontwikkeling rondom gelegen beplantingen gekapt, die mogelijk een functie kunnen hebben als verblijfplaats voor vleermuizen of in holten broedende vogels. De beplanting bestaat hoofdzakelijk uit fijnspar, grove den en ruwe berk. Daarnaast zijn er eiken en struikvormers als laurier en gewone braam welke verwijderd worden.

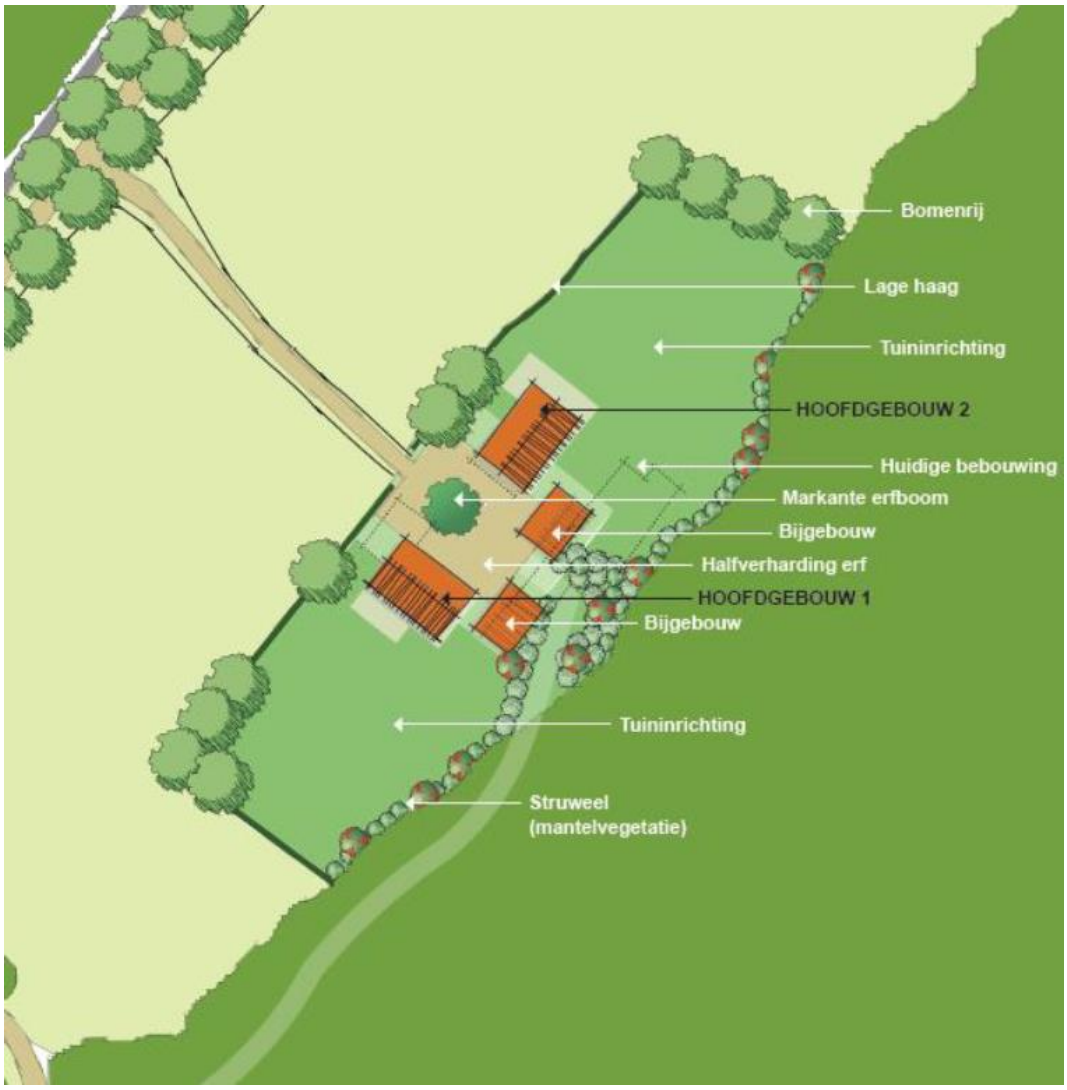
Op het erf worden twee nieuwe woningen gerealiseerd met bijgebouwen. De woonruimte zal in volume marginaal toenemen. Figuur 4 betreft een wensbeeld van de toekomstige situatie met de beoogde tuinbeplanting. Het eindbeeld kan in details afwijken.

Planning

Zodra door de gemeente Hattem het besluit op de aanvraag heeft genomen , zal zo snel mogelijk worden begonnen met de sloop, kap en het bouwrijp maken van het terrein.

Afbeelding 3. Impressie plangebied met te slopen gebouwen en te verwijderen beplanting. Het betreft een weergave van 10 januari 2019 (bron: toetsing Wet natuurbescherming, Eelerwoude 2019).

Afbeelding 4.Impressie van de voorgenomen ontwikkelingen binnen het plangebied (Bron: Erfinrichtingsplan, Eelerwoude).

3 Methode

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en gericht onderzoek naar vleermuizen.

3.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie;

- Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer), en veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.
- Er is daarnaast gebruik gemaakt van het rapport toetsing Wet natuurbescherming opgesteld door Eelerwoude in juni 2019. Deze resultaten zijn in het huidige onderzoek meegenomen.
- Zie de literatuurlijst voor de totale lijst van de geraadpleegde bronnen.

3.2 Veldonderzoek

Op basis van vijf veldbezoeken is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van vleermuizen. De onderzoeken zijn uitgevoerd door N. Blok, ecologisch adviseur en werkzaam bij Eelerwoude (zie kader – ecologisch deskundige). In tabel 1 zijn de onderzoeksdata weergegeven. Hierbij zijn tevens de veldmedewerkers, starttijd en weersomstandigheden genoteerd.

Kader – ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- *op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of*
- *op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of*
- *als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.*

Tabel 1. Type onderzoek, datum, start- en eindtijd, uitgevoerde onderzoeker(s) en de weersomstandigheden genoteerd per veldbezoek.

Datum	Type onderzoek	Start –eindtijd	Veldmedewerker	Weersomstandigheden
20-05-2019	Kraamonderzoek/vliegroute vleermuizen	21:00 – 23:00 Zon onder: 21:37	N. Blok	15°C, mist en betrokken, windkracht 2 bft
14-06-2019	Kraamonderzoek/vliegroute vleermuizen	03:10-05:30 Zon op:05:18	N. Blok	13°C, half bewolkt en droog, windkracht 1 bft
15-07-2019	Kraamonderzoek/vliegroute vleermuizen (extra laatvlieger)	21:30-23:30 Zon onder:21:56	N. Blok	18°C, half bewolkt en droog, windkracht 1 bft
19-08-2019	Baltsonderzoek/vliegroute vleermuizen	21:15 - 23:40 Zon onder: 21:38	N. Blok	12°C, zwaar bewolkt en droog, hoge luchtvochtigheid, windkracht 3 bft
17-09-2019	Baltsonderzoek/vliegroute vleermuizen	03:10 - 05:10 Zon op:05:19	N. Blok	20°C, heldere hemel en droog, windkracht 1 bft

Vleermuizen

Bij de uitvoering van het vleermuisonderzoek is gewerkt volgens het 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' dat in januari 2017 is geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Het protocol is daarmee aangepast naar de meest recente wetenschappelijke inzichten.

Het vleermuisonderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van de soortensamenstelling, de aantallen, de gebruiksfunctie van het gebied en het vaststellen van verblijfplaatsen (kraamverblijven, winterverblijfplaatsen, zomerverblijven etc.), vliegroutes en foerageergebieden. Het onderzoek heeft zich geconcentreerd op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen en laatvlieger, vanwege de geschiktheid van het type bebouwing voor deze soorten. Uiteraard is tijdens de veldbezoeken ook aandacht besteed aan eventuele andere beschermde vleermuissoorten binnen het plangebied. Tijdens het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een Echo Meter Touch 2 Pro, batdetector Pettersson D240X en een Pettersson D100.

In totaal zijn vijf veldbezoeken uitgevoerd waarvan drie in de kraamperiode en twee in de baltsperiode. Het kraamonderzoek heeft zich gericht op de aanwezigheid van zomer- en/of kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens het uitvlieg- of invliegtijdstip van vleermuizen, respectievelijk rond zonsondergang en zonsopkomst. Het baltsonderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van balts-, paar-, en/of winterverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens de baltsactiviteit van vleermuizen, na zonsondergang tot middernacht. Tijdens dit tijdstip is de meeste baltsactiviteit bij vleermuizen waar te nemen. Het bezoek heeft plaatsgevonden na zonsondergang na het uitvlieg tijdstip. De veldbezoeken zijn uitgevoerd tijdens voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden conform het vleermuisprotocol 2017.

4 Resultaten

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Voorkomen en functie

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied vier soorten vleermuizen vastgesteld; de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Hieronder wordt alleen ingegaan op de aanwezige functies van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in het plangebied. In bijlage 1 is de soortenkaart opgenomen van het plangebied. Op de soortenkaart is inzichtelijk gemaakt hoe de vleermuissoorten het plangebied gebruiken.

Gewone dwergvleermuis
De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt veelvuldig waargenomen in stedelijk gebied. De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is gunstig. (Kraam)kolonies zijn in Nederland vooral in gebouwen aangetroffen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Gebouwen worden ook als winterverblijf gebruikt, waarbij (mogelijk) vergelijkbare plaatsen als in de zomer benut worden, mits deze vorstvrij zijn. Ze jagen hoofdzakelijk binnen een straal van 2-5 km van de verblijfplaats. Vliegroutes volgen zoveel mogelijk lijnvormige (groen)structuren en ze jagen in gesloten tot half open landschap.

Verblijfplaatsen
Tijdens de kraam- en baltsveldbezoeken, is binnen de begrenzing van het plangebied een jaarrond in gebruik zijnde verblijfplaats vastgesteld, vermoedelijk van een mannetje. Het betreft een zomer-, balts- en/of paarverblijfplaats en (vermoedelijke) winterverblijfplaats. De verblijfplaats bevond zich onder de rechter dakpan naast de schoorsteen. Bij de kraambezoeken werd het mannetje uit- en invliegend waargenomen op deze locatie. Ook in de baltsperiode is op deze locatie steeds één vleermuiswaargenomen, waarbij actief baltsend gedrag werd vertoond (herhaaldelijk sociale roep). In het plangebied en de directe omgeving, zijn geen andere individuen waargenomen van de gewone dwergvleermuis. De exacte locatie van de verblijfplaats is weergegeven in bijlage 1.

Vleermuizen baltsen (ook wel sociale roep) in het najaar binnen een territorium om vrouwtjes te vinden en mee te lokken naar hun verblijfplaats om te paren. Zij vliegen daarbij op vaste routes, waarbij ze een zeer sterke binding met een bepaald gebouw(en) en/of beplanting hebben waar zich een paar- en/of baltslocatie bevindt. Baltsende mannetjes zijn dan ook een indicatie voor de aanwezigheid van een balts- en/of paarverblijfplaats. Vaak overwinteren deze mannetjes ook op deze locaties. Een locatie met een balts- en/of paarverblijfplaats kan dan ook aangemerkt worden als (vermoedelijke) winterverblijfplaats. Bij strenge vorst verhuizen veel dieren naar zgn. 'massawinterverblijfplaatsen', die niet binnen het plangebied aanwezig zijn of te verwachten door het ontbreken van geschikte gebouwen.

Foerageergebied en vliegroutes

De beplanting op het erf heeft een functie als foerageergebied voor één gewone dwergvleermuis. Hij gebruikt de luwe plekken om insecten te vangen. Er zijn geen andere exemplaren waargenomen tijdens de veldbezoeken. Er is in het plangebied een (algemene) vliegroute aanwezig die onderdeel uitmaakt van zijn leefgebied. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied of vliegroute, gezien de overmaat aan omliggend bosareaal wat voldoende alternatieven biedt in de omgeving.

De omgeving is geschikt als foerageergebied, ondermeer door de aanwezigheid van boselementen en waterelementen(ten noorden). Vleermuizen gebruiken onder andere lijnvormige elementen zoals houtsingels of wegen met bomenrijen om zich langs te verplaatsen welke als vliegroute kunnen dienen.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis is voornamelijk boom bewonende en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis kent een sterke seizoenstrek en legt daarbij grote afstanden af. Vanaf augustus/september trekken vooral de dieren uit Midden- en Oost-Europa in Zuidwestelijke richting om onder andere in Nederland te overwinteren. De soort wordt dan ook vaak in Nederland in het najaar gezien, in Nederland zijn slechts enkele kraamverblijfplaatsen vastgesteld. Uit het buitenland zijn verblijfplaatsen vooral aangetroffen in spleten en gaten in bomen, in nest- en vleermuiskasten, in gebouwen achter betimmeringen, achter daklijsten, onder dakbedekking en op zolders. Ze gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Als winterverblijf zijn gebouwen (spouwmuur, dakpannen, betimmering), houtstapels, maar ook boomholtes en nest- en vleermuiskasten bekend. Ze jagen tot op 5 á 10 km afstand van de verblijfplaats. Vliegroutes volgen zoveel mogelijk lijnvormige structuren. Ruige dwergvleermuizen jagen in vooral half open bosrijk landschap.

Resultaten

Er zijn geen waarnemingen gedaan die wijzen op de aanwezigheid van een verblijfplaats binnen het plangebied. Wel is er een foeragerend dier aangetroffen. Het plangebied werd door één ruige dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied. Het dier werd enkele malen jagend waargenomen rondom de woning. Hij gebruikte de luwe plekken van de aanwezige beplanting om insecten af te vangen. Er zijn geen andere individuen jagend waargenomen gedurende de veldbezoeken. De beplanting maakt vermoedelijk deel uit van een (algemene) vliegroute binnen het leefgebied van de ruige dwergvleermuis.

Laatvlieger en rosse vleermuis

De laatvlieger komt in Nederland vrij algemeen voor (al laat de soort wel een dalende trend zien). Laatvlieger jaagt boven open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen. Kraamkolonies komen in Nederland voor zover bekend alleen in gebouwen voor. Deze bevinden zich in de spouwmuur, achter en onder de (dak)betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. De jachtgebieden liggen in een straal van 1 tot 5 km (zelden meer) rondom de kolonie. Vliegroutes volgen waar mogelijk lijnvormige structuren, maar laatvliegers vliegen bij gunstige weersomstandigheden ook wel grote afstanden door open gebied. De laatvlieger jaagt boven open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen.

Rosse vleermuis is in West-Europa een uitgesproken boombewonende soort. Onder andere solitaire mannetjes, groepen vrouwtjes met jongen en dieren in winterslaap gebruiken boomholten als onderkomen. De vlucht van rosse vleermuis doet enigszins denken aan die van gierzwaluw: hoog en snel. De afstand tussen dagrustplaats en jachtgebied wordt in de regel in een snelle rechte vlucht afgelegd, op een hoogte van honderd meter of meer. Jachtplaatsen liggen meestal in open terrein, waar met snelle duiken op insecten gejaagd wordt. De rosse vleermuis jaagt vooral boven water en moerassige gebieden en ook wel rondom straatverlichting.

Resultaten

Er zijn in het plangebied van beide soorten geen verblijfplaatsen aangetroffen. Tijdens de kraamveldbezoeken zijn 2-3 foeragerende rosse vleermuizen waargenomen per veldbezoek. In het najaar werden 1-2 foeragerende exemplaren per veldbezoek gezien. Zij jaagden zowel boven de boomkronen, als het grasland. In het najaar is 1 foeragerende rosse vleermuis waargenomen. Het plangebied is onderdeel van het foerageergebied en/of vliegroute. Een enkele laatvlieger werd hoog overvliegend (circa 30 meter) waargenomen boven het plangebied. Het plangebied heeft geen functie voor de soort.

4.2 Effecten

Verblijfplaatsen
Tijdens het vleermuisonderzoek is binnen het plangebied in totaal één verblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het gaat om de volgende type verblijfplaats:

- 1 zomer, balts-, en/of paar-, en winterverblijfplaats (jaarrond) van gewone dwergvleermuis;

Aan de rechterkant van de schoorsteen onder de loodslabben is een verblijfplaats vastgesteld .

Als gevolg van de werkzaamheden zal de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verdwijnen. De functionaliteit van de verblijfplaats wordt echter gewaarborgd doordat in de nieuwbouw opnieuw mogelijkheden voor verblijfplaatsen wordt aangeboden en in de periode tussen sloop en nieuwbouw in de directe omgeving een aantal vleermuiskasten worden opgehangen. Genoemde maatregelen dienen in een ecologisch werkprotocol zo concreet mogelijk nader te worden uitgewerkt. De gewone dwergvleermuis staat bekend als een weinig kritische soort die relatief snel gebruik maakt van nieuwe verblijfplaatsen en vleermuiskasten. De soort maakt gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen en de vastgestelde verblijfplaats betreft slechts één exemplaar van deze zeer algemene soort. De staat van instandhouding is om die reden zeker niet in het geding. Verwacht wordt dat de genoemde maatregelen afdoende zijn om de functionaliteit van de verblijfplaats te kunnen garanderen. In het ecologisch werkprotocol dienen ook maatregelen te worden beschreven met betrekking tot de uitvoeringsperiode van de sloop en mitigerende (verzachtende) maatregelen om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen.

Foerageergebied en vliegroutes
Door de voorgenomen werkzaamheden treedt er geen verstoring op van foerageergebieden en vliegroutes die onderdeel uitmaken van het (essentieel) leefgebied van de betreffende vleermuissoorten binnen het plangebied. De beplanting op het erf is slechts een klein deel van geschikt leefgebied in de omgeving voor vleermuizen. Er blijft voldoende bosareaal beschikbaar als leefgebied. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

Kader - vliegroutes
Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

4.3 Te nemen maatregelen

Om negatieve effecten op gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, is het opstellen van een ecologisch werkprotocol, noodzakelijk. Te nemen maatregelen op hoofdlijnen:

- zo spoedig mogelijk plaatsen van vleermuiskasten voor gewone dwergvleermuis voorafgaand aan de werkzaamheden Dit in verband met de gewenningsperiode die de soort nodig heeft om de kasten te betrekken. De minimale gewenningsperiode betreft 6 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden;
- bij het slopen van de gebouwen dient buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis te worden gewerkt. Deze perioden liggen ongeveer tussen 15 april tot t/m 15 mei en 1 september t/m 15 oktober (kennisdocument gewone dwergvleermuis).;
- in het werkprotocol dient een voorstel uitgewerkt te worden waar rekening gehouden is met voorzieningen als ‘inbouwkasten’ of ‘de toegankelijkheid van de spouwmuur’ voor gewone dwergvleermuis.

5 Conclusie en vervolg

Op basis van het uitgevoerde vleermuisonderzoek worden de onderstaande conclusies getrokken.

5.1 Conclusie

Uit het vleermuisonderzoek is naar voren gekomen dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de volgende beschermde soort: de gewone dwergvleermuis.
De woonboerderij heeft een functie als:

- 1 zomer, balts-, en/of paar-, en winterverblijfplaats (jaarrond) van gewone dwergvleermuis;

Als gevolg van de geplande werkzaamheden verdwijnt de verblijfplaats van deze soort. De functionaliteit van de verblijfplaats blijft echter behouden door het treffen van enkele maatregelen. Hierbij is het van belang:

- dat in de nieuwe situatie de gebouwen weer geschikt zijn als verblijfplaats voor de betreffende soort.
- voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden, dienen een aantal vleermuiskasten opgehangen te worden op de projectlocatie.
- de maatregelen uitgewerkt worden in een zo concreet mogelijk ecologisch werkprotocol. Hierin dienen ook maatregelen te worden beschreven met betrekking tot de uitvoeringsperiode van de sloop en mitigerende (verzachtende) maatregelen om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen.

Zie voor het totale overzicht met de te treffen maatregelen paragraaf 5.3.

5.2 Uitvoerbaarheid van de plannen

Op basis van de in paragraaf 2.1 beschreven ruimtelijke ontwikkelingen en mits de beschreven maatregelen worden uitgevoerd, zijn de voorgenomen plannen voor de aanwezige natuurwaarden uitvoerbaar.

5.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegde gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

" Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn."

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Centre & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Eelerwoude (2019). Q*uickscan flora en fauna, Herontwikkeling Koeweg 11-13, Hattem.* Eelerwoude, Diever.
- Dietz, C., Helversen, O. van, & Nill, D. (2011). *Vleermuizen: Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.* Utrecht, Nederland: De Fontein & Tirion Uitgevers.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004). *Met vleermuizen overweg*. *Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen*. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft / Zoogdiervereniging, Arnhem.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur (2017). *Vleermuisprotocol 2017*.

Soortinformatie:
- www.zoogdierenvereniging.nl
- www.eurobats.org
- www. nederlandsesoorten.nl

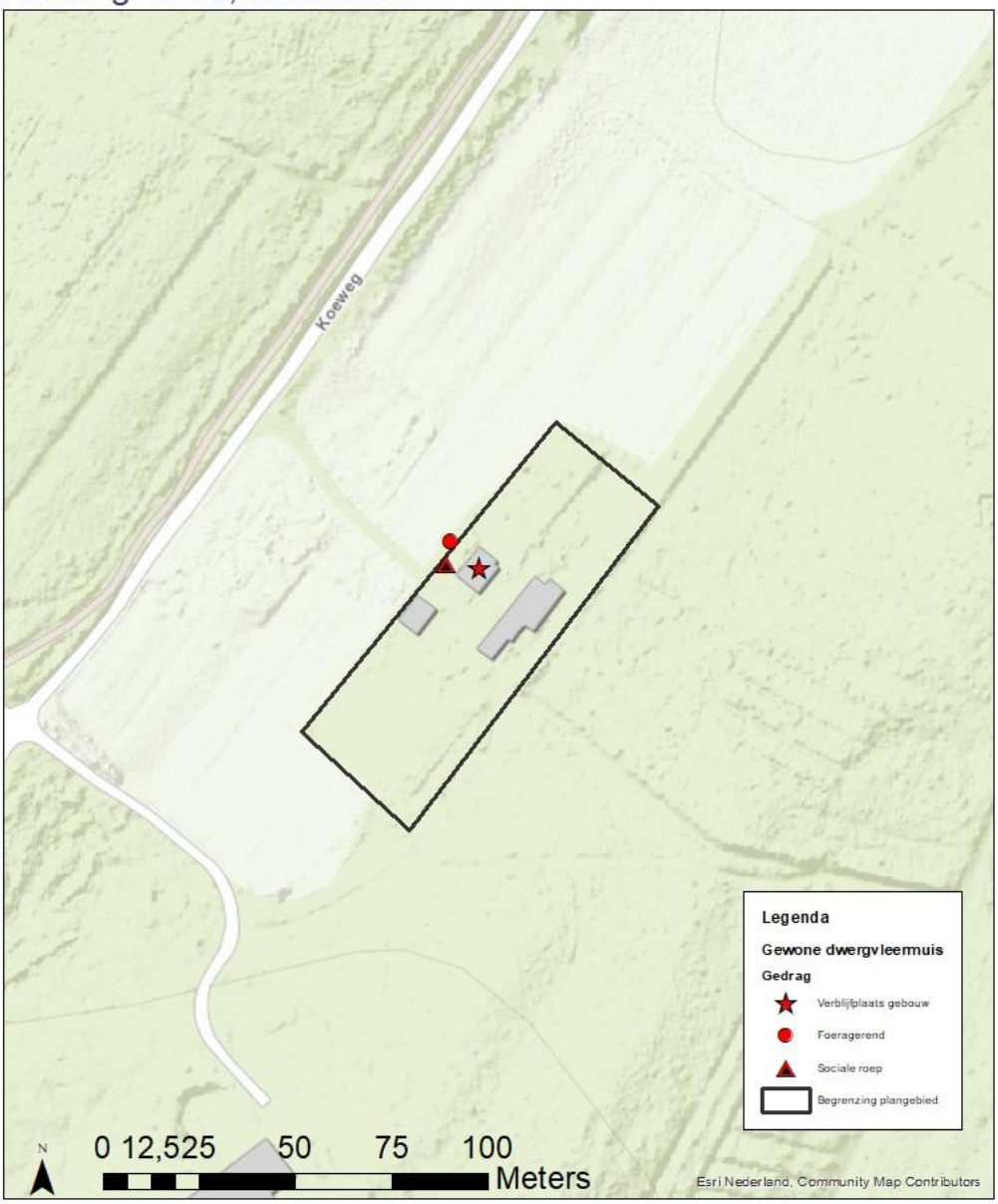
Soorten:

- Bij12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus. Bij12, versie 1.0, Utrecht.
- Bij12 (2017). Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis Plecotus auritus. Bij12, versie 1.0, Utrecht.
- Bij12 (2017). Kennisdocument Rosse vleermuis Nyctalus noctula. Bij12, versie 1.0, Utrecht.
- Bij12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis Pipistrellus nathusii. Bij12, versie 1.0, Utrecht.

BIJLAGE 1 VERSPREIDINGSKAARTEN

Soortenverspreidingskaart

Koeweg 11-13, Molecaten

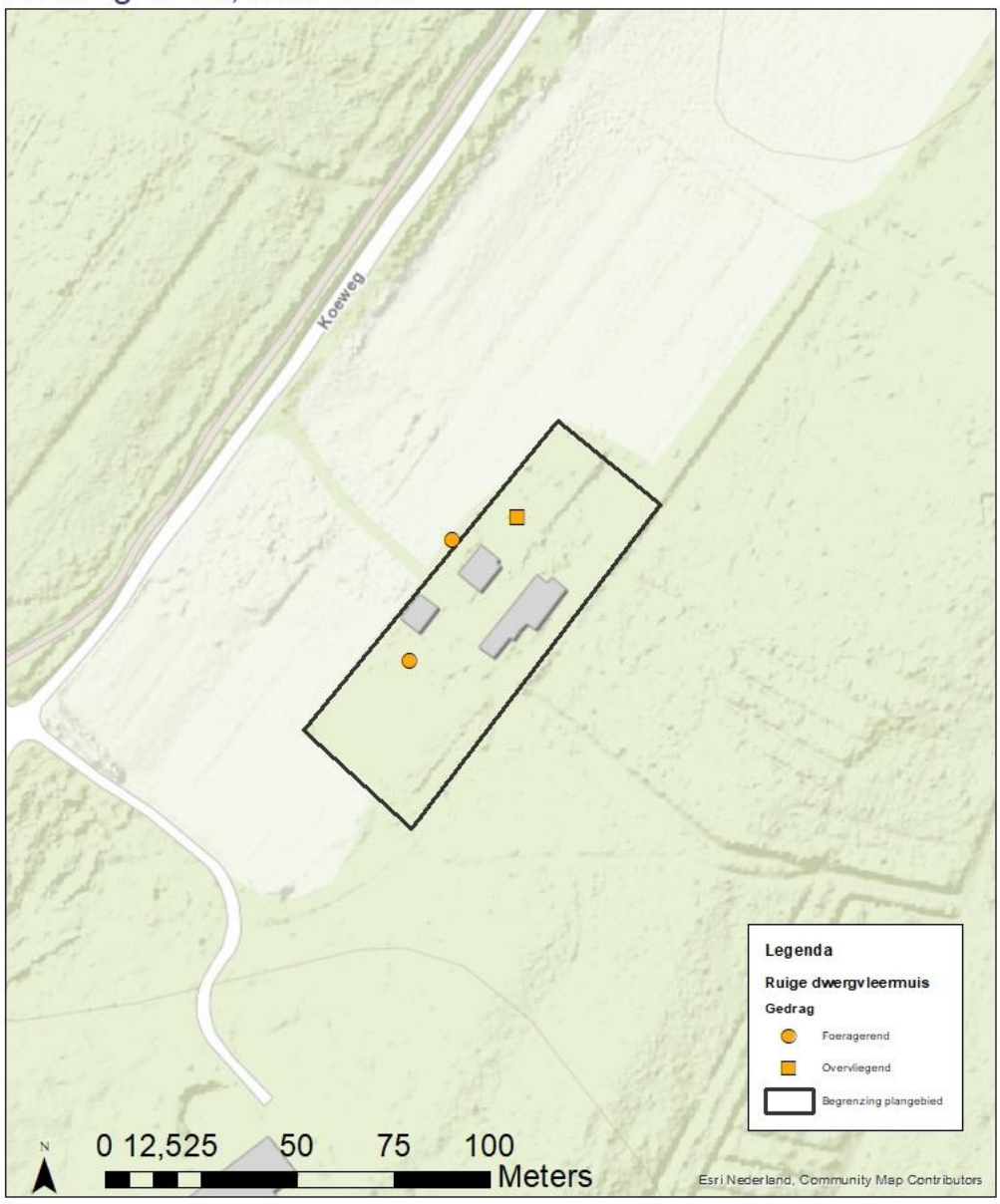

Adviseur Ecologie: Ninja Blok Projectnummer: 7619.9 Datum 02-10-2019

Eelerwoude

Soortenverspreidingskaart

Koeweg 11-13, Molecaten

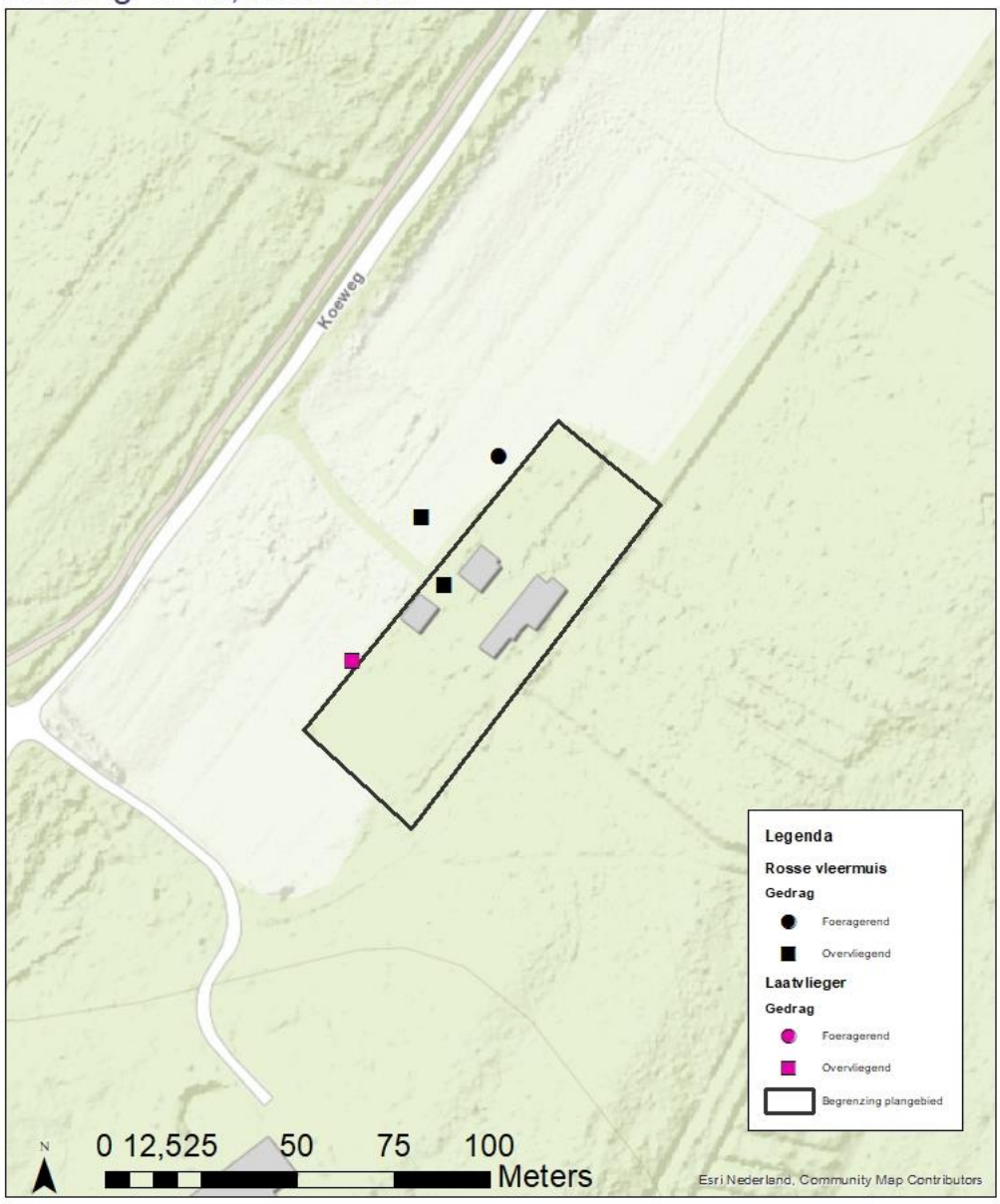

Adviseur Ecologie: Ninja Blok Projectnummer: 7619.9 Datum 02-10-2019

Eelerwoude

Soortenverspreidingskaart

Koeweg 11-13, Molecaten

Adviseur Ecologie: Ninja Blok Projectnummer: 7619.9 Datum 02-10-2019

Eelerwoude

Eelerwoude

www.eelerwoude.nl

Bijlage 5 Watertoets

datum 9-2-2019
dossiercode 20190209-10-19833

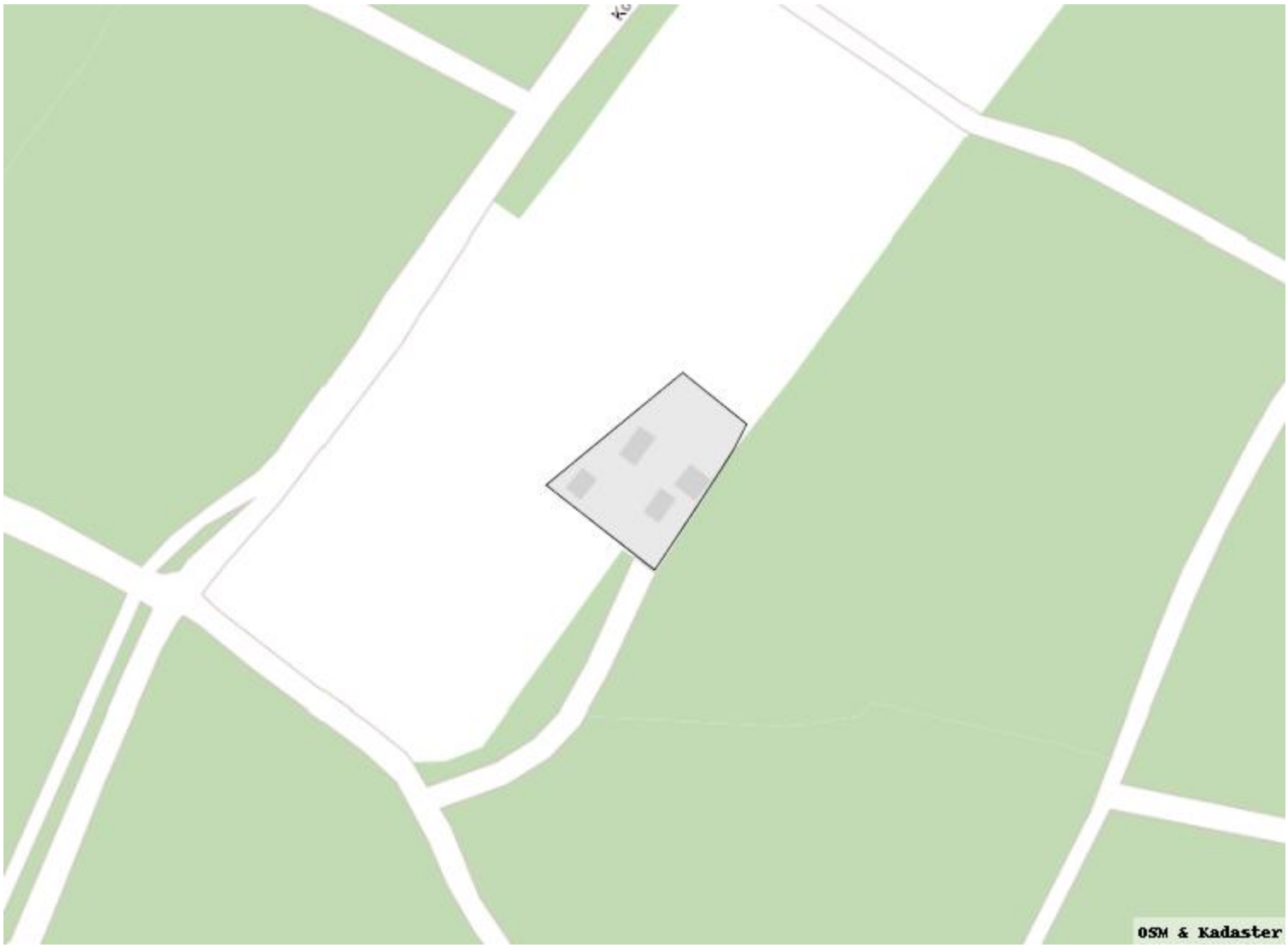
Wateradvies voor ruimtelijke plannen met een klein waterbelang (korte procedure)

Algemeen

Sinds 1 november 2003 is voor alle ruimtelijke plannen de watertoets verplicht. Het doel van de watertoets is waterbelangen evenwichtig mee te nemen in het planvormingsproces van Rijk, Provincies en gemeenten. Hiermee wordt een veilig, gezond en duurzaam watersysteem nagestreefd. De toets omvat het gehele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de in ruimtelijke plannen voorkomende waterhuishoudkundige aspecten. Via de digitale watertoets is beoordeeld of en welke waterbelangen voor het plan relevant zijn.

Beoordeling

In het plangebied liggen geen belangrijke oppervlaktewateren (zogenaamde primaire of A- watergangen), waterkeringen of gebieden die zijn aangewezen voor regionale waterberging. Dit betekent dat dit plan geen essentiële waterbelangen raakt. Op basis daarvan wordt door het waterschap voor het onderhavige plan een positief wateradvies gegeven.

Aandachtspunten

Voor de verdere uitwerking en concretisering van de beoogde ontwikkeling, geeft het waterschap aan dat rekening gehouden moet worden

met een aantal algemene en gebiedsspecifieke aandachtspunten voor water.

Algemene aandachtspunten

Vasthouden - bergen - afvoeren

Een belangrijk principe is dat een deel van het hemelwater binnen het plangebied wordt vastgehouden en/of geborgen en dus niet direct afgevoerd wordt naar de riolering of het oppervlaktewater. Hiermee wordt bereikt dat de waterzuiveringsinstallatie beter functioneert, verdroging wordt tegen gegaan en piekafvoeren in het oppervlaktewater (met eventueel wateroverlast in benedenstrooms gelegen gebieden) wordt voorkomen. Bij lozing op oppervlaktewater zal hiervan een melding gedaan moeten worden bij het waterschap.

Grondwaterneutraal bouwen

Om grondwateroverlast te voorkomen adviseert het waterschap om boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) te ontwerpen. Dit betekent dat aspecten zoals ontwateringsdiepte en infiltratie van hemelwater, beschouwd worden ten opzichte van de GHG. Het structureel onttrekken / draineren van grondwater is geen duurzame oplossing en moet worden voorkomen. Het waterschap adviseert de initiatiefnemer dan ook om voorafgaand aan de ontwikkeling een goed beeld te krijgen van de heersende grondwaterstanden en GHG. Eventuele grondwateroverlast is in eerste instantie een zaak voor de betreffende perceeleigenaar.

Schoon houden - scheiden - schoon maken

Om verontreiniging van bodem, grond- en/of oppervlaktewater te voorkomen is het van belang dat het afstromende hemelwater niet verontreinigd raakt. Dit kan door nadere eisen of randvoorwaarden te stellen aan bijvoorbeeld de toegepaste (bouw)materialen. Wij vragen de initiatiefnemer de beslisboom voor het afkoppelen van verhard oppervlak van ons waterschap toe te passen. Deze beslisboom is te vinden op onze website, -link-.

Tot slot

Eventueel benodigde vergunningen worden niet binnen de watertoets procedure of met deze Digitale Watertoets geregeld en zullen via daarvoor bedoelde procedures verkregen moeten worden. Een watervergunning van het waterschap is bijvoorbeeld nodig voor het dempen en/of vergraven van watergangen, het lozen van water op oppervlaktewater en het onttrekken van grondwater. Informatie over een watervergunning kunt u vinden op de website van het waterschap (www.vallei-veluwe.nl/loket). Op www.omgevingsloket.nl kunt u een watervergunning aanvragen. Daarnaast kunt u telefonisch contact opnemen met het waterschap onder telefoonnummer 055 - 52 72 911. Wij wensen u succes met de verdere ruimtelijke planvorming en verzoeken u het voorontwerp bestemmingsplan naar ons te mailen [watertoets@vallei-veluwe.nl].

Heeft u vragen of opmerkingen over deze watertoetsapplicatie? Laat het ons per mail weten [watertoets@vallei-veluwe.nl]. Voor dringende watertoetszaken kunt u ons telefonisch bereiken op 055 - 52 72 911.

Team Watertoets, Waterschap Vallei en Vallei

Disclaimer

Waterschap Vallei en Veluwe streeft ernaar om correcte en actuele informatie in deze watertoetsapplicatie aan te bieden. Aan het beschikbaar gestelde kaartinformatie kunnen geen rechten worden ontleend. Waterschap Vallei en Veluwe aanvaard geen aansprakelijkheid voor enige vorm van schade naar aanleiding van het gebruik of de informatie die via deze applicatie beschikbaar wordt gesteld.

www.dewatertoets.nl

Bijlage 6 Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.

Eelerwoude

Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Koeweg 11-13 Hattem

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtnemer:
Eelerwoude
Onze vestigingen
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	7619.8
Datum:	5-03-2020
Projectleider:	FF
Status:	Definitief
Versie:	1

© 2020 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding 4

1.2 Ligging plangebied 4

2 Wettelijk kader 5

3 Plaats en kenmerken van het project 6

3.1 Plaats van het project 6

3.2 Kenmerken project 6

4 Beoordeling kenmerken van het potentiele effect 7

4.1 Archeologie 7

4.2 Bedrijven en milieuzonering 8

4.3 Bodem 10

4.4 Externe veiligheid 11

4.5 Geluid 12

4.6 Geur 12

4.7 Lucht 13

4.8 Natuur en emissie 13

4.9 Verkeer 17

4.10 Water 17

4.11 Cumulatie 19

5 Conclusie 20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is eigenaar van twee woningen aan de Koeweg in de gemeente Hattem. De woningen staan bekend onder de nummers 11 en 13. De woningen zijn onbewoond en in zeer slechte staat. Om te voorkomen dat de woningen nog verder verslechteren én de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving aan de Koeweg achteruit gaat, heeft de initiatiefnemer besloten het erf te herontwikkelen.

De herontwikkeling gaat uit van het opnieuw inrichten van de bouwkavel met twee woongebouwen en twee bijgebouwen. Om aan de wensen uit de markt tegemoet te komen is het wenselijk dat de bebouwing in volume toeneemt. De nieuwe woningen komen op ruimere afstand van elkaar te staan én vertonen daardoor meer samenhang dan de huidige situatie. De herontwikkeling van het erf is reeds besproken in het team welstand van de gemeente Hattem. Zij hebben ingestemd met de herontwikkeling van het erf.

1.2 Ligging plangebied

Het erf aan de Koeweg ligt ten zuiden van Hattem in het bosgebied van Landgoed Molecaten. De gemeente Hattem ligt aan de noordrand van de Veluwe en behoort tot de provincie Gelderland. Op onderstaande uitsnede is de ligging van het erf ten opzichte van Hattem weergegeven.

Figuur 1: Ligging Koeweg 11-13 10 ten opzichte van de omgeving

2 Wettelijk kader

De milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang vroegtijdig en volwaardig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r. is altijd gekoppeld aan een besluit, bijvoorbeeld aan de vaststelling van een structuurvisie, aan een bestemmingsplan of aan het verlenen van een vergunning.

In het Besluit m.e.r. zijn in de bijlage onderdeel C en D activiteiten opgenomen, waarbij op grond van artikel 7.8b van de Wet milieubeheer besloten moet worden of bij de voorbereiding van het plan of besluit voor die activiteiten een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld.

Onderdeel D betreft een lijst met daarin opgenomen die activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. De gehanteerde drempelwaarden op de D-lijst vormen geen uitsluitingsdrempel. Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging is het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Indien een activiteit onder de drempelwaarden blijft, dient alsnog een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd te worden.

Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen, moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

1. belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r.-beoordeling noodzakelijk;
2. belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

Aanmeldnotitie

Een aanmeldingsnotitie (vormvrije m.e.r.-beoordeling) moet worden opgesteld indien de initiatiefnemer niet het bevoegd gezag is van de voorgenomen activiteit. Deze aanmeldingsnotitie is vormvrij, maar heeft wel een aantal inhoudelijke voorwaarden. De aanmeldingsnotitie moet in ieder geval informatie bevatten over de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten van de activiteit, conform bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn. Binnen zes weken nadat de initiatiefnemer deze informatie heeft verstrekt, moet het bevoegd gezag beslissen of een MER moet worden opgesteld.
Het doel van een vormvrije m.e.r.-beoordeling is om een korte, bondige weergave van de mogelijk te verwachten effecten weer te geven. In de voorliggende beoordeling wordt het onderzoek dan ook zo kort en bondig (maar wel volledig) mogelijk gehouden als verantwoord is.

Relatie met de ontwikkeling

Voorgenomen ontwikkeling gaat uit van het opnieuw inrichten van de bouwkavel met twee woongebouwen en twee bijgebouwen. Om aan de wensen uit de markt tegemoet te komen is het wenselijk dat de bebouwing in volume toeneemt. De nieuwe woningen komen op ruimere afstand van elkaar te staan én vertonen daardoor meer samenhang dan de huidige situatie. De herontwikkeling van het erf is reeds besproken in het team welstand van de gemeente Hattem. Zij hebben ingestemd met de herontwikkeling van het erf. Daarmee blijft de voorgenomen ontwikkeling (ver) onder de drempel van 2000 woningen (Besluit m.e.r. bijlage D11.2). Daarom kan volstaan worden met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Hiervoor dient initiatiefnemer voorliggende aanmeldingsnotitie in bij het bevoegd gezag, Gemeente Hattem. Het bevoegd gezag neemt binnen 6 weken na ontvangst van de aanmeldingsnotitie (mededeling) een beslissing of een MER gemaakt moet worden.

3 Plaats en kenmerken van het project

3.1 Plaats van het project

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop het project van invloed kan zijn, moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- Het bestaande grondgebruik;
- De relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermorgen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
- Het opname vermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de gevoelige gebieden.

Het perceel waar de ontwikkeling plaatsvindt is gelegen aan de Koeweg 11-13 in Hattem, gemeente Hattem.

3.2 Kenmerken project

Conform bijlage III van de EU-richtlijn dient in het bijzonder in overweging te worden genomen:

- de omvang van het project;
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- de productie van afvalstoffen;
- verontreiniging en hinder;
- risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Omvang van het project

De herontwikkeling gaat uit van het opnieuw inrichten van de bouwkavel met twee woongebouwen en twee bijgebouwen. Om aan de wensen uit de markt tegemoet te komen is het wenselijk dat de bebouwing in volume toeneemt. De nieuwe woningen komen op ruimere afstand van elkaar te staan én vertonen daardoor meer samenhang dan de huidige situatie.

Overige aspecten

De overige aspecten genoemd bij de kenmerken van het project zijn minder relevant in het kader van deze beoordeling in relatie tot de ingreep. Deze aspecten worden hieronder, voor zover relevant, kort omschreven.

- Tijdens de werkzaamheden kan er sprake zijn van hinder als gevolg van de werkzaamheden. De hinder waarvan sprake kan zijn op de omgeving betreft geluid. Bouwmachines en een (geringe toename van) (vracht)verkeer naar het plangebied kunnen voor geluidhinder zorgen. Echter de werkzaamheden zijn van tijdelijke aard. Gezien de tijdelijkheid en de aard en omvang van de ingreep wordt de eventuele geluidhinder voor de omgeving niet als onevenredig beschouwd.
- Het project is gericht op de ontwikkeling van een burgerwoning, waarbij het niet aannemelijk is dat er in het project afvalstoffen ontstaan. De enige afvalstoffen zijn losse materialen welke afgevoerd kunnen en zullen worden. Een structurele toename is niet aan de orde. Dit zal geen grootschalig nadelig effect sorteren op het aanwezige bodemleven.

- Er zijn geen risico's op het gebied van ongevallen. Er worden geen gevaarlijke stoffen gebruikt of verwerkt. De percelen zijn niet gelegen in het invloedsgebied van een transportroute gevaarlijke stoffen over het spoor, het water, een hoge druk aardgasleiding of van een BEVI-inrichting.
- Het plangebied ligt niet dicht bij de grens met een ander land. Er is dan ook geen sprake van grensoverschrijdend karakter van de werkzaamheden. Het afgraven heeft geen uitstralende effecten. De graafwerkzaamheden in het plangebied hebben geen gevolgen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg. De werkzaamheden vormen geen bijzonder risico voor de omgeving. Er worden geen gevaarlijke stoffen geproduceerd, opgeslagen of vervoerd.

4 Beoordeling kenmerken van het potentiele effect

In dit hoofdstuk worden de aanwezige en potentiële milieueffecten behandeld. Bij de potentiële effecten van het project wordt voor zover relevant gekeken naar:

- het bereik van het effect;
- de orde van grootte en de complexiteit van het effect;
- de waarschijnlijkheid van het effect;
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
- de autonome ontwikkelingen.

De punten komen voor zover relevant aan de orde bij de verschillende thema's. Op dit moment zijn er geen autonome ontwikkelingen bekend of aan de orde die van invloed zijn op de effecten van de ontgronding.

4.1 Archeologie

Aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het Verdrag van Malta en de Wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologische erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Gemeentelijk beleid

De gemeente Hattem heeft een overeenkomst gesloten met de gemeente Zwolle op archeologisch gebied waarbij de archeologische dienst van de gemeente Zwolle adviserend is op het gebied van beleid en de uitvoering daarvan verzorgd binnen de gemeente Hattem. Om een meer gedetailleerd inzicht te krijgen in de archeologische verwachtingen is besloten om een archeologische waarderingskaart voor de gemeente te maken. Omdat deze waarderingskaart kleinschalig is, kan aan de hand hiervan gedetailleerd archeologisch beleid gevormd worden en kunnen bestemmingsplannen eventueel aangepast worden aan de archeologische verwachtingen in de bodem. De gemeente Hattem heeft in 2015 een archeologische waardenkaart opgesteld.

De archeologische verwachting is onderverdeeld in categorieën en is in de volgende percentages uitgedrukt:

0% - archeologisch leeg, het gebied is geheel verstoord of reeds opgegraven.
10% - de trefkans is laag, maar we weten het niet.
50% - de trefkans is 1:2. Het betreft een gebied waar zeer waarschijnlijk archeologische resten zitten en archeologisch onderzoek is hier bij verstoring dan ook nodig.
90% - de trefkans is zeer hoog. Het betreft een zeer belangrijke site en een opgraving is noodzakelijk.
100% - de trefkans is 100%. Het is een archeologische toplocatie waarbij behoud in situ nagestreefd moet worden. Indien dat niet mogelijk is, moet er altijd opgegraven worden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het erf aan de Koeweg 11-13 heeft volgens de archeologische waardenkaart de aanduiding 50%. Het betreft een gebied waar zeer waarschijnlijk archeologische resten zitten en archeologisch onderzoek is bij verstoring dan ook nodig. De trefkans op archeologische resten is in dit gebied 1:2 (lees 50%).

De voorgenomen ontwikkeling betreft sloop en herbouw van twee bestaande woningen. Grote delen van het erf zijn met de bouw van de huidige woningen al eens geroerd, de kans op archeologische resten is hier dan ook minimaal. Een archeologisch onderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Uitsnede: het erf aan de Koeweg op de archeologische waardenkaart van de gemeente Hattem

4.2 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;

het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.
Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De omgeving ten oosten, westen en zuiden van het erf aan de Koeweg bestaat hoofdzakelijk uit bos. Ten zuiden ligt in het bos een kampeerverblijf. De grootste richtafstand voor deze bedrijven is op basis van de VNG 50 meter. De afstand tot het erf aan de Koeweg bedraagt circa 160 meter, hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de richtlijnen uit de VNG.

Ten noordwesten van het plangebied liggen agrarische bedrijfsbestemmingen, intensieve veehouderij zijnde. De grootste richtafstand voor dergelijke bedrijven is 50 meter. Het erf aan de Koeweg ligt op ruim 500 meter van dit agrarische bedrijf. Deze afstand is dusdanig groot dat er op het erf aan de Koeweg 11-13 geen nadelige milieueffecten te verwachten zijn.

De voorgenomen ontwikkeling wordt dan ook niet beperkt door de regels met betrekking tot bedrijven- en milieuzonering.

4.3 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij vaststelling van een bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik van de gewenste ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In voorliggend geval betreft het de sloop en herbouw van bestaande woningen. Op de volgende uitsnede is het inrichtingsplan geprojecteerd op de kaart van het vigerende bestemmingsplan. Op de uitsnede is te zien dat de zuidelijke woning en het bijgebouw voor een klein deel buiten het huidige bestemmingsvlak liggen. Dit stukje is momenteel bestemd als bos en wordt met dit bestemmingsplan omgezet naar een woonbestemming. Binnen de bestemming Bos zijn bodemverontreinigende activiteiten uitgesloten, dit is anders bij bijvoorbeeld industrie of agrarische bestemmingen.

Met deze bestemmingsplanwijziging wordt een stukje van de bestemming Bos omgezet naar een woonbestemming. Gelet op het feit dat er binnen de bestemming Bos geen bodemverontreinigende activiteiten zijn toegestaan, wordt gesteld dat de bosgrond geschikt is voor de toekomstige woonbestemming. Een extra onderzoek naar de bodemkwaliteit is daarom niet noodzakelijk.

Uitsnede: overzicht toekomstige inrichting en het vigerende bestemmingsplan

4.4 Externe veiligheid

Het beleidsveld externe veiligheid is gericht op het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij onder andere: productie, opslag, verlading en gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen. Vanaf 1 januari 2010 zijn er strikte risicogrenzen die in milieuvergunningen en bestemmingsplannen moeten worden vastgelegd. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Dit gaat concreet om bedrijven die risicovol zijn, vervoer van gevaarlijke stoffen per weg, spoor en water en transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen. Externe veiligheid kan op twee manieren ingedeeld worden:

Transportrisico behandelt de externe veiligheid langs transportassen waarover of waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zoals spoorlijnen, buisleidingen en snelwegen.

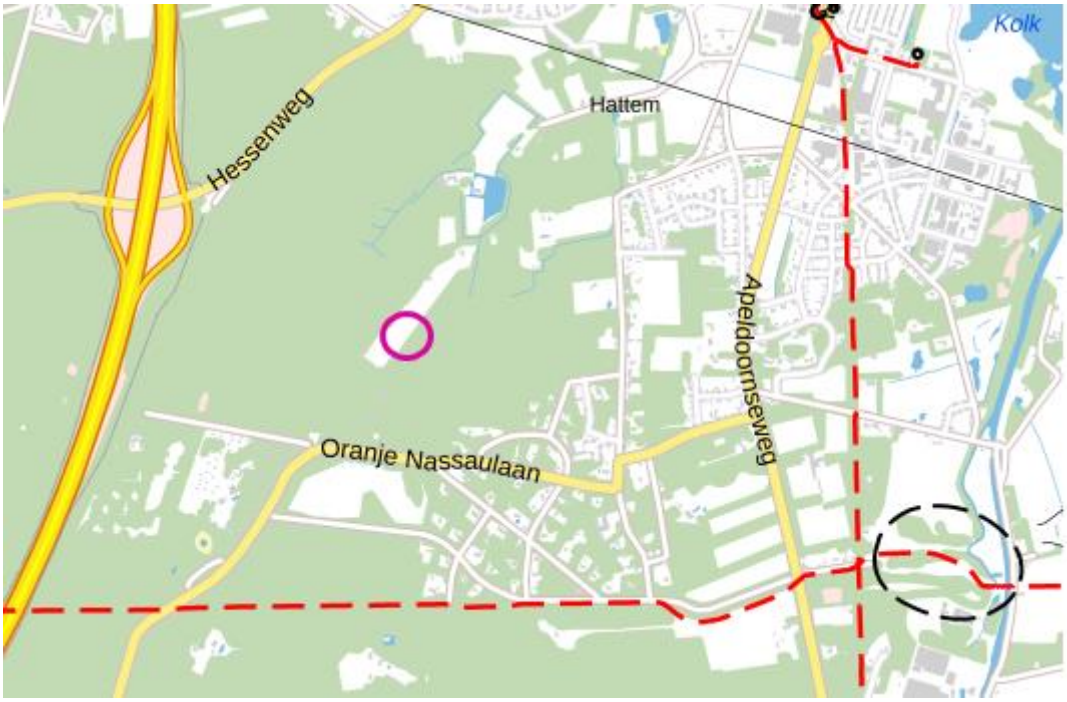
Risico bij inrichtingen gaat over externe veiligheid rond bedrijven waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, bijvoorbeeld tankstations met LPG-verkoop.

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) verplicht gemeenten om afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Hierdoor wordt het aantal personen in de omgeving van een risicovol bedrijf beperkt. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van een kansberekening.

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is vanaf 1 januari 2011 het toetsingskader bij planontwikkeling in de nabijheid van hogedrukaardgasleidingen en overige leidingen met gevaarlijke stoffen. De afweging van de externe veiligheidssituatie van buisleidingen heeft grondslag in de Wet milieubeheer (Wm) en in de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op de volgende uitsnede is de risicokaart te zien. Het erf aan de Koeweg ligt in de paarse cirkel. In de nabije omgeving liggen geen risicobronnen. Wel liggen ten oosten en zuiden van het erf aan de Koeweg een tweetal stippellijnen, dit betreffen aardgastransportleidingen. De kleinste afstand tot deze leidingen is ruim 800 meter. Deze afstand is dermate groot dat deze geen invloed heeft op de voorgenomen ontwikkeling aan de Koeweg.

Uitsnede: risicokaart Nederland van het erf aan de Koeweg (paarse cirkel)

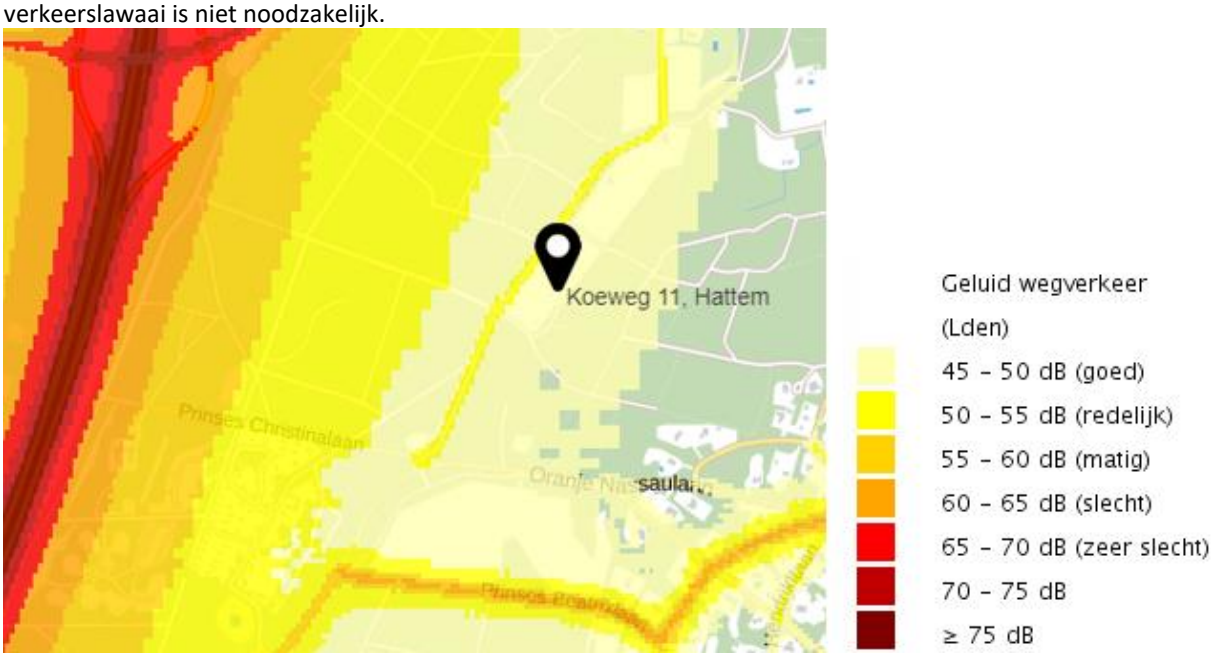
4.5 Geluid

Bij het aspect geluid is de Wet geluidshinder (Wgh) van toepassing. Deze wet heeft als doel het terugdringen van hinder als gevolg van geluid. De wet stelt bepaalde eisen aan de geluidsbelasting van geluidsgevoelige functies. Op basis van deze wet dient bij het vaststelling of herziening van een bestemmingsplan aandacht te worden besteed aan het aspect geluid door de akoestische situatie te beoordelen. De geluidsbronnen die de Wet geluidhinder behandelt zijn industrielawaai, verkeerslawaai en railverkeerslawaai.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de nabije omgeving van de Koeweg 11-13 zijn geen bronnen van industrie- of railverkeerslawaai, deze bronnen hebben dan ook geen invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Ten westen van het plangebied loopt de rijksweg A50, rondom deze weg loopt een grote geluidscontour. Deze contour ligt ook over het erf aan de Koeweg, ter plaatse van het erf bedraagt de geluidsbelasting 47 lden. Dit valt te beoordelen als een aanvaardbaar geluidsniveau. Een nader onderzoek naar de gevolgen van verkeerslawaai is niet noodzakelijk.

Uitsnede: geluidscontour van de A50

4.6 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor inrichtingen, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. Op grond van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) dient tussen een emissiepunt van een dierenverblijf waarin melkkoeien en/of vrouwelijk jongvee worden gehouden en een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom een afstand van 100 meter en buiten de bebouwde kom een afstand van 50 meter te worden aangehouden. Voor de overige dieren welke binnen de inrichting worden gehouden, is in de Wet geurhinder en veehouderij een geurnorm opgenomen. Deze bedraagt voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom 14 odour units per kubieke meter lucht. Voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom bedraagt deze 3 odour units per kubieke meter lucht. De afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld en een geurgevoelig object gelden vaste afstanden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het erf aan de Koeweg ligt in het buitengebied van Hattem, de ontwikkeling voorziet in de realisatie van twee woningen. Woonfuncties worden in de Wvg gezien als geurgevoelige objecten, de grootste afstand tot emissiepunten volgens de Wvg bedraagt hier 50 meter. In een straal van 50 meter vanaf het erf aan de Koeweg ligt geen emissiepunt zoals bedoeld in de Wvg. Daarmee is de ontwikkeling in lijn met de voorwaarden uit de Wvg.

4.7 Lucht

Uit de Wet luchtkwaliteit volgt dat een voorgenomen ontwikkeling uit oogpunt van luchtkwaliteit inpasbaar is, indien in ieder geval aan 1 van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

Er worden geen grenswaarden voor de luchtkwaliteit overschreden.
Er treedt geen verslechtering van de luchtkwaliteit op, of er vindt per saldo een verbetering van de luchtkwaliteit plaats door compenserende maatregelen.
De voorgenomen ontwikkeling draagt 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging.
De voorgenomen ontwikkeling is onderdeel van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).
Op grond van de Regeling NIBM (art. 4, bijlage 3A) is een ontwikkeling als NIBM te beschouwen als het aantal woningen niet meer bedraagt dan:

1500 woningen (netto) bij minimaal 1 ontsluitingsweg;
3000 woningen (netto) bij minimaal 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voorliggende ontwikkeling voorziet in de sloop en herbouw van twee woningen met bijgebouwen. Een dergelijke ontwikkeling is dermate klein dat deze niet in betekenende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Dit betekent dat wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Wet luchtkwaliteit. Luchtkwaliteit vormt daardoor geen belemmering voor de gewenste ontwikkeling

4.8 Natuur en emissie

Vanaf 1 januari 2017 is in de Nederland de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Met het van kracht worden van de nieuwe wet worden de provincies het bevoegd gezag. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag. De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: bescherming van soorten, bescherming van Natura 2000-gebieden en de bescherming van bosopstanden.

Om te beoordelen of de ontwikkeling aan de Koeweg 11-13 gevolgen heeft voor de natuurwaarden in en rondom het plangebied is door adviesbureau Eelerwoude een natuurtoets uitgevoerd. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste conclusies weergegeven. Het volledige onderzoek is opgenomen in de natuurtoets Koeweg 11-13, behorend bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Soortenbescherming

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. De wet kent een drietal

beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime andere soorten. Daarnaast zijn landelijk van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan is het verplicht om te toetsen of deze leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien dit niet mogelijk blijkt, is het nodig om na te gaan of een ontheffing kan worden verkregen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zijn negatieve effecten op vleermuizen niet uit te sluiten. In het plangebied zijn geschikte ruimtes aangetroffen in de twee woonboerderijen met een potentiële verblijfsfunctie voor vleermuizen. Geadviseerd wordt om middels een vervolgonderzoek de aanwezigheid van vleermuizen nader te inventariseren. Uit het onderzoek moet blijken of het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen verder noodzakelijk is.

Op basis van de uitgevoerde Natuurtoets wordt nader onderzoek naar vleermuizen in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk geacht. Dit onderzoek is noodzakelijk alvorens de ontwikkeling op dit terrein plaats kan vinden.

Bij de uitvoering van vleermuisonderzoek moet gewerkt worden conform het vigerende 'Vleermuisprotocol 2017' dat door het Ministerie van Economische Zaken is goedgekeurd en wordt gehanteerd door het Netwerk Groene Bureaus. Het vleermuisonderzoek kan slechts in een beperkte periode van het jaar worden uitgevoerd. Het onderzoek moet bestaan uit:

- 3 bezoeken tussen 15 mei - 15 juli, en;
- 2 bezoeken tussen 15 augustus en 1 oktober, en;
- tussen de bezoeken zit in de regel 20-30 dagen.

Het nader vleermuisonderzoek is uitgevoerd het onderzoek is opgenomen in Bijlage 4 Vleermuisonderzoek behorend bij de toelichting van het bestemmingsplan. Uit het vleermuisonderzoek is naar voren gekomen dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de volgende beschermde soort: de gewone dwergvleermuis.

De woonboerderij heeft een functie als:

- zomer, balts-, en/of paar-, en winterverblijfplaats (jaarrond) van gewone dwergvleermuis;

Als gevolg van de geplande werkzaamheden verdwijnt de verblijfplaats van deze soort. De functionaliteit van de verblijfplaats blijft echter behouden door het treffen van enkele maatregelen. Hierbij is het van belang:

- dat in de nieuwe situatie de gebouwen weer geschikt zijn als verblijfplaats voor de betreffende soort.
- voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden, dienen een aantal vleermuiskasten opgehangen te worden op de projectlocatie.

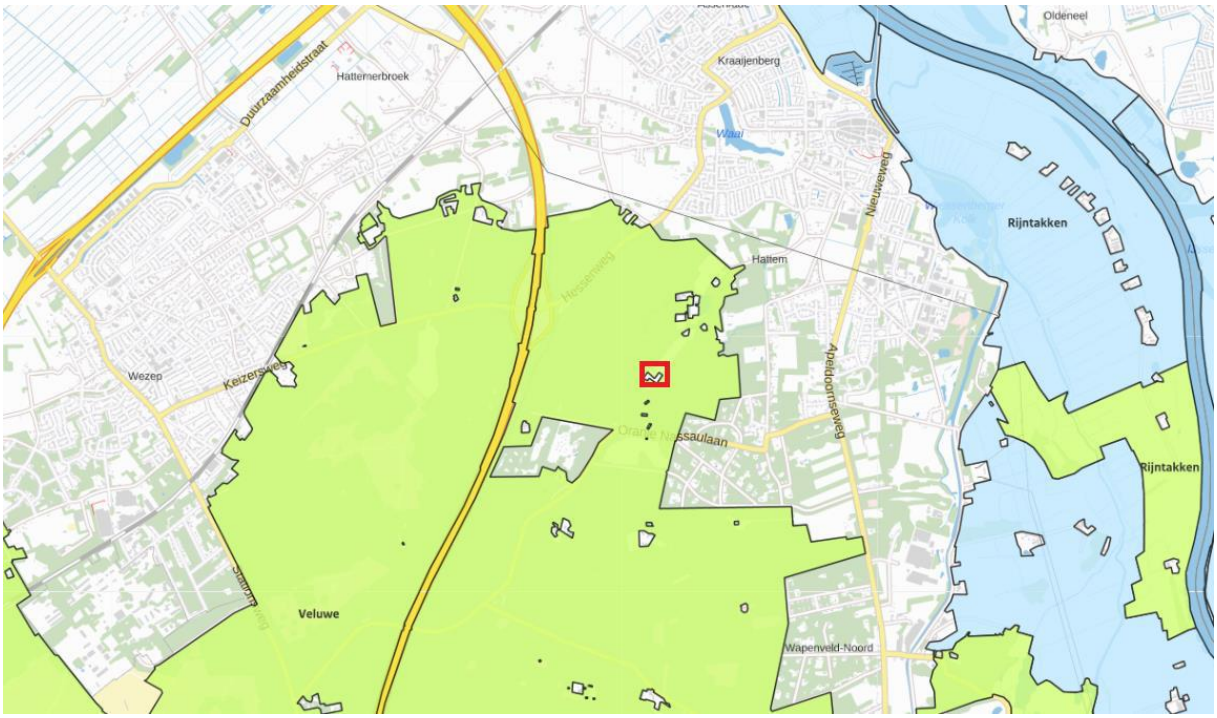
Hierin dienen ook maatregelen te worden beschreven met betrekking tot de uitvoeringsperiode van de sloop en mitigerende (verzachtende) maatregelen om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen. Inmiddels zijn de vleermuiskasten opgehangen, daarom wordt gesteld dat de voorgenomen plannen uitvoerbaar zijn en geen verblijfplaatsen verloren gaan.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Voorheen heette de NNN de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit Natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het erf aan de Koeweg ligt binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Veluwe. Middels de AERIUS calculator is de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied in beeld gebracht. De wettelijke normen worden overschreden waardoor een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming wordt aangevraagd bij de provincie Gelderland. Over de aanvraag is inmiddels contact geweest met de provincie waarbij is gesteld dat de vergunning kan worden verleend op basis van intern salderen. Voor het intern salderen worden zogenaamde verschil berekeningen gemaakt, welke inzicht geven in de uitstoot in de huidige situatie en de toekomstige situatie. Momenteel staan er op het erf twee oude woningen met gas aansluitingen, welke en bepaalde stikstofdepositie met zich mee brengen. Deze woningen worden gesloopt en er worden twee nieuwe woningen gebouwd die voldoen aan de eisen uit het bouwbesluit. De nieuwe woningen worden zogenaamde NOM woningen met geen uitstoot. Op ze manier wordt het intern salderen vormgegeven.

Uitsnede: ligging van het erf (rode vierkant) in het Natura 2000-gebied de Veluwe en Rijntakken

Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantingsplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom (i.h.k.v. Boswet) indien kap plaatsvindt in een houtopstand van 10 are of meer of een bomenrij van 20 bomen. Er geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In totaal worden er circa 27 bomen gekapt. Deze bomen zijn voornamelijk sparren en berken. Behalve het kappen van bomen worden ook enkele struiken en spontaan opgekomen struweel verwijderd. De te verwijderen sparren zijn flink uitgegroeid en passen niet bij een woon erf. Deze bomen staan voornamelijk voor de echte bosgrens en maken geen onderdeel uit van het achterliggende bos.

Aanplant van bomen en struiken

Op toekomstige erf worden meerdere bomen en struiken geplant. Het betreft hier inheemse en ecologisch waardevolle soorten. In totaal worden er 12 bomen aangeplant voorop het erf bestaande uit, lindes, zomer eiken en appelbomen. Ook worden er bomen geplant die onderdeel uit maken van de nieuw te realiseren mantel-zoomvegetatie. Deze vegetatie zorgt van een geleidelijke overgang tussen het bos en het open land. Dit is ecologisch zeer waardevol, en bestaat uit de volgende soorten; krent , vogelkers, lijsterbes, vuilboom en de ruwe berk. De mantel-zoomvegetatie beslaat een oppervlak van circa 570 m^2.

Rondom het erf wordt een beukenhaag aangeplant met een lengte van circa 150 meter.

Uitsnede: overzichtskaart van de te kappen bomen én nieuwe aanplant

4.9 Verkeer

In de huidige situatie is er sprake van twee woningen. In de voorgenomen ontwikkeling worden deze woningen gesloopt en herbouwd, er worden geen extra woningen toegevoegd. De voorgenomen ontwikkeling zal geen extra verkeersbewegingen genereren. Op het nieuwe erf wordt voldoende ruimte gereserveerd voor het parkeren. Daarmee wordt voldaan aan de CROW-parkeerkencijfers.

4.10 Water

Het is verplicht om in elk bestemmingsplan een waterparagraaf op te nemen. In deze waterparagraaf wordt een overzicht gegeven van het beleid dat van toepassing is op het plangebied. Bij nieuwe ontwikkelingen moet worden aangetoond dat in het plan mogelijkheden bestaan voor een goede waterhuishouding.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van de gewenste

waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel)stroomgebiedbeheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan (NWP) is in december 2009 opgesteld en geeft de hoofdlijnen aan van het beleid dat het Rijk voert in de periode 2009 tot en met 2015 om tot een duurzaam waterbeheer te komen. Het NWP richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. NWP is een opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het NWP is tevens eens structuurvisie op basis van de Waterwet en de Wro. Een goede bescherming tegen overstromingen, het zoveel mogelijk voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit zijn de basisvoorwaarden voor welvaart en welzijn. De volgende generaties moeten Nederland als veilig en welvarend waterland ervaren. Water is mooi en Nederlanders genieten graag van water. Het doel van het NWP is: Nederland, een veilige en leefbare delta, nu en in de toekomst. De uitvoering van projecten van het NWP zijn al in volle gang. Zo hebben we in Nederland het Hoogwaterbeschermingsprogramma, programma's voor de rivierverruiming (Ruimte voor de rivier en de Maaswerken) en stroomgebiedbeheersplannen zodat de waterkwaliteit wordt verbeterd.

Waterbeleid in de 21e eeuw (2000)

De hoge waterstanden in de rivieren in 1995 en 1996 en de klimaatscenario's waarin naast de zeespiegelstijging ook meer en hevigere buien worden voorspeld, hebben geleid tot vernieuwde aandacht voor water. Nederland is met zijn lage ligging en hoge verstedelijkingsgraad kwetsbaar voor wateroverlast en de veiligheid is in de toekomst in het geding. Maar ook door de drogere zomers is er het risico van watertekorten en verdroging. De commissie "Waterbeheer 21e eeuw" heeft in opdracht van de regering duidelijk gemaakt dat we anders moeten omgaan met water en ruimte. Ruimte die nu beschikbaar is voor de bescherming tegen overstromingen en wateroverlast moet ten minste behouden blijven. De aanwezige ruimte mag niet sluipenderwijs verloren gaan bij de uitvoering van nieuwe projecten voor infrastructuur, woningbouw, landbouw of bedrijventerreinen.

Waterplan provincie Gelderland

Het Provinciaal Waterplan 2010-2015 is mede kader voor de wijze waarop omgegaan wordt met water in het plangebied. Het waterplan is beschreven aan de hand van een aantal thema's zoals landbouw, wateroverlast, watertekort, natte natuur, grondwaterbescherming en hoogwaterbescherming. Voor deze thema's is beschreven welke doelstellingen voor 2007 en 2015 er liggen. Hierbij is rekening gehouden met de Europese kaderrichtlijn water en het beleid.

Waterbeheersplan Waterschap Vallei en Eem/Veluwe

In de Waterbeheersplannen 2010-2015 hebben beide waterschappen hun ambities en uitvoeringsprogramma's vastgelegd voor de periode 2010 tot en met 2015. De plannen bepalen in grote lijnen de agenda's voor de komende zes jaar. De plannen zijn mede kaderstellend voor de wijze waarop omgegaan wordt met water in de plangebieden.

Watertoets

Op grond van artikel 12 van het Besluit op de ruimtelijke ordening moeten ruimtelijke plannen voorzien worden van een waterparagraaf. Hiervoor moet het proces van de watertoets worden doorlopen. Bij het

watertoetsproces gaat het om het hele proces van vroegtijdig meedenken, informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het waterschap Vallei en Veluwe is op 9 februari middels de watertoets geïnformeerd over de voorgenomen ontwikkeling. Het toetsresultaat is opgenomen in Bijlage 5 Watertoets behorend bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Uit de watertoets blijkt dat er in of rondom het erf aan de Koeweg geen belangrijke oppervlaktewateren (zogenaamde primaire of A- watergangen), waterkeringen of gebieden liggen die zijn aangewezen voor regionale waterberging. Dit betekent dat dit plan geen essentiële waterbelangen raakt. Op basis daarvan wordt door het waterschap voor het onderhavige plan een positief wateradvies gegeven.

Naast het positieve wateradvies, worden wel de volgende aandachtspunten meegegeven.

Vasthouden - bergen - afvoeren

Een belangrijk principe is dat een deel van het hemelwater binnen het plangebied wordt vastgehouden en/of geborgen en dus niet direct afgevoerd wordt naar de riolering of het oppervlaktewater. Hiermee wordt bereikt dat de waterzuiveringsinstallatie beter functioneert, verdroging wordt tegen gegaan en piekafvoeren in het oppervlaktewater (met eventueel wateroverlast in benedenstrooms gelegen gebieden) wordt voorkomen. Bij lozing op oppervlaktewater zal hiervan een melding gedaan moeten worden bij het waterschap.

Grondwaterneutraal bouwen

Om grondwateroverlast te voorkomen adviseert het waterschap om boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) te ontwerpen. Dit betekent dat aspecten zoals ontwateringsdiepte en infiltratie van hemelwater, beschouwd worden ten opzichte van de GHG. Het structureel onttrekken/draineren van grondwater is geen duurzame oplossing en moet worden voorkomen. Het waterschap adviseert de initiatiefnemer dan ook om voorafgaand aan de ontwikkeling een goed beeld te krijgen van de heersende grondwaterstanden en GHG. Eventuele grondwateroverlast is in eerste instantie een zaak voor de betreffende perceeleigenaar.

Schoon houden - scheiden - schoon maken

Om verontreiniging van bodem, grond- en/of oppervlaktewater te voorkomen is het van belang dat het afstromende hemelwater niet verontreinigd raakt. Dit kan door nadere eisen of randvoorwaarden te stellen aan bijvoorbeeld de toegepaste (bouw)materialen. Het waterschap vraagt initiatiefnemers de beslisboom voor het afkoppelen van verhard oppervlak van het waterschap toe te passen.

4.11 Cumulatie

Fysiek is er geen samenloop met andere projecten. Het project wordt zelfstandig uitgevoerd en zal zelfstandig draaien. Er zijn geen milieu-effecten welke, al dan niet cumulatief, leiden tot een verslechtering van het milieu. Door het duurzame opwekken zal het cumulatief juist bij kunnen dragen aan een beter milieu.

5 Conclusie

Op basis van de onderbouwing gegeven in de voorgaande paragrafen is het oordeel dat, vanwege de voorgenomen ontwikkeling geen significant belangrijke nadelige milieugevolgen zijn te verwachten dat een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden.

Er zijn gedurende de uitvoeringsfase geen nadelige effecten op de natuur te verwachten.

Procedure
Het bevoegd gezag zal op grond van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling formeel het besluit nemen dat er geen milieueffectrapport opgesteld moet worden in het kader van deze vergunning.

Op basis van bovenstaande toetsing wordt geconcludeerd dat het niet noodzakelijk is om voor de bestemmingsplanherziening van twee bestaande woningen een m.e.r. te doorlopen, omdat belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uit te sluiten.

Eelerwoude

www.eelerwoude.nl

Bijlage 7 Reactienota Koeweg 11-13 Hattem

REACTIENOTA ZIENSWIJZEN
BESTEMMINGSPLAN “KOEWEG 11-13, HATTEM”

Reactienota zienswijzen
Bestemmingsplan “Koeweg 11-13, Hattem”,
gemeente Hattem.
Definitief 18 december 2020

GEMEENTE HATTEM
REACTIENOTA ZIENSWIJZEN BESTEMMINGSPLAN "KOEWEG 11-13, HATTEM"

INHOUDSOPGAVE **blz**

1. INLEIDING 1

2. TERINZAGELEGGING ONTWERPBESTEMMINGSPLAN 2

3. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN 3

4. OVERZICHT AMBTSHALVE WIJZIGINGEN 12

1. INLEIDING

In deze Reactienota Zienswijzen is de binnengekomen zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan ‘’Koeweg 11-13, Hattem” samengevat en voorzien van een gemeentelijke reactie. In het tweede hoofdstuk is eerst de procedure omschreven. Daarna wordt in hoofdstuk 3 aangegeven welke zienswijzen zijn ingediend. Tot slot is in hoofdstuk 4 een overzicht opgenomen van wijzigingen die ambtshalve worden doorgevoerd.

2. TERINZAGELEGGING ONTWERPBESTEMMINGSPLAN

Op grond van artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht kan een ieder bij de gemeenteraad schriftelijk of mondeling hun zienswijzen op een ontwerpbestemmingsplan naar voren brengen. Van de mogelijkheid tot een mondelinge of schriftelijke zienswijze heeft één indiener gebruik gemaakt, wat resulteert in één afzonderlijke zienswijze.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft overeenkomstig artikel 3:8 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) met ingang van 2 april 2020 gedurende zes weken (t/m 13 mei 2020) voor een ieder digitaal ter visie gelegen op www.ruimtelijkeplannen.nl. Hiervan is vooraf openbare kennisgeving gedaan in de Nederlandse Staatscourant en het Veluws Nieuws.

Van de mogelijkheid tot het schriftelijk kenbaar maken van een zienswijze is door één indiener gebruik gemaakt.

Deze zienswijze is, bij het hanteren van de verzendtheorie, binnen de termijn ingediend.

Op grond van artikel 3.8 lid 1 sub e Wro moet uw raad binnen 12 weken na de termijn van terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan beslissen omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan. Het betreft hier echter een termijn van orde.

3. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN

Bij de beantwoording van de zienswijze wordt de indeling van de zienswijze gevolgd zoals deze door indiener is aangebracht. Per onderdeel wordt deze eerst kort weergegeven. Vervolgens volgt de gemeentelijke reactie op het betreffende deel van de zienswijze en als laatste wordt in een apart voorstel aangegeven in hoeverre de zienswijze aanleiding geeft tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener

1. Diverse fouten in het ontwerpbestemmingsplan
Indiener stelt dat het ontwerp te veel fouten bevat en dat er te veel vraagtekens zijn over de handhaving van het inrichtingsplan.
Ook stelt de indiener dat inrichtingsplan, plankaart en planregels niet met elkaar kloppen.

Reactie gemeente
Zie voor de beantwoording hieronder.

2. Planregels maken meer mogelijk dan het huidige bestemmingsplan
2a. Indiener stelt dat de nieuwe bestemming 'wonen' onvoldoende borgt.

Reactie gemeente
Het vigerende bestemmingsplan gaat voor een groot deel uit van de 'bestemming woondoeleinden', met een aanduiding voor de hoeveelheid woningen die toegestaan zijn. In het geval van Koeweg 11-13 zijn dat 2 woningen.
Binnen deze bestemming mag het hoofdgebouw maximaal 600 m3 zijn, met een goothoogte van maximaal 3.50 m en een nokhoogte van maximaal 10 m (tenzij ten tijde van vaststelling van het bestemmingsplan de aanwezige gebouwen al groter en/of hoger waren).
Deze oude voorschriften zijn overgenomen als regels in het voorliggende nieuwe bestemmingsplan. Verder zijn regels opgenomen die in deze huidige tijd nodig zijn om een bestemmingsplan up-to-date te maken/houden.
Ook is de mogelijkheid toegevoegd om een kelder te realiseren. Een kelder heeft naar de mening van de gemeente geen impact op de ruimtelijke kwaliteit die wij voorstaan op deze locatie.

2b. Indiener is van mening dat de planregels grondgebonden veehouderij mogelijk maken. Daarvoor is geen stikstoftoets gedaan.

Reactie gemeente
De enkelbestemming 'agrarisch met waarden' is de standaard bestemming zoals het ook is opgenomen in andere bestemmingsplannen in de gemeente Hattem. Uiteraard is het niet de bedoeling dat er op dit stuk grond gebouwen ten behoeve van een grondgebonden veehouderij worden gerealiseerd. Het bestemmingsplan staat dat ook niet toe, want in regel 3.2.1 wordt gesteld dat "op of in deze gronden geen gebouwen en overkappingen mogen worden

gebouwd". Er is ook geen bouwvlak aanwezig ten behoeve van een agrarisch bedrijf.
Het is echter wel mogelijk om de grond te gebruiken als weidegrond ten behoeve van een grondgebonden veehouderij in de omgeving.
Een stikstoftoets is niet nodig, omdat er geen mogelijkheid is tot het realiseren van een nieuwe grondgebonden veehouderijbedrijf.
Door het ontbreken van een bouwvlak zijn er geen bouwmogelijkheden.

2c. Indiener is van mening dat niet goed is gekeken naar wat de bestemming toelaat.

Reactie gemeente
Wij delen deze mening niet, zie ook onze reactie hierboven onder 2b.

Deze onderdelen (onder 2a t/m c) van de zienswijze geven geen aanleiding voor wijziging van het plan.

3. Omzetting bos naar agrarisch, zonder compensatie
3a. Indiener geeft aan dat het ontwerp bos wordt omgezet naar agrarisch, zonder compensatie.

Reactie gemeente
De gemeente is het eens met de indiener dat er bos wordt omgezet naar agrarisch. Echter wel de bestemming 'agrarisch met waarden'.
Het deel waar in het vigerende bestemmingsplan de bestemming 'bos' van toepassing is, heeft geen bijzondere waarde. Het zijn bomen die in de loop van de tijd wild zijn opgekomen en die qua structuur geen onderdeel uitmaken van het naastgelegen grotere bos. Met de initiatiefnemer is afgesproken dat het deel aan de noordkant wordt opgenomen in het erfinrichtingsplan. Daarbij hoort een inventarisatie van de huidige opslag. Gebiedsvreemde soorten zullen worden verwijderd en passende gebiedseigen beplanting (loofbomen) zal terugkeren.

3b. De aanduiding tuin in het erfinrichtingsplan is volgens indiener onwenselijk.

Reactie gemeente
De gemeente stemt in met deze opmerking. Er kan in dit plan geen sprake zijn van een inrichting als tuin, zoals gangbaar is. Er is nooit een tuininrichting bedoeld zoals wij deze in stedelijke gebieden kennen. In het inrichtingsplan wordt de tuin als volgt omschreven: "De inrichting van de tuin heeft een overwegend open uitstraling (gras en lage beplanting) waardoor de opzet van het erf helder blijft: een losse opzet aan beplanting op het voorerf in het zicht vanaf de Koeweg en meer massa aan beplanting richting de bosrand (struweel)." De bedoeling van de gemeente is dat er een weilandachtige uitstraling ontstaat met een extensief beheer.

Voor de duidelijkheid zal in de toelichting het woord 'tuin' komen te vervallen.

Om de weilandachtige uitstraling met extensief beheer te borgen, is gekozen voor de bestemming 'agrarisch met waarden'. Deze bestemming gaat uit van de uitoefening van het agrarisch bedrijf met een grondgebonden bedrijfsvoering. Omdat er geen bouwvlak aanwezig is in deze bestemming, kan er geen bedrijfsgebouw worden gerealiseerd. Wel is het mogelijk om hier paarden, schapen en/of runderen te laten grazen. Verder is de bestemming voor "het behoud, de bescherming en/of het herstel van de landschappelijke en natuurlijke waarden, zoals deze tot uitdrukking komen in het begroeiingspatroon (houtsingels) en overige vegetatie, het verkavelingspatroon, de openheid dan wel de relatieve openheid (half open landschap), het (micro-)reliëf en/of de fauna met daaraan ondergeschikt extensief recreatief medegebruik, nutsvoorzieningen, groenvoorzieningen en water, wegen en paden en parkeervoorzieningen met de daarbij behorende gebouwen, overkappingen, andere bouwwerken, tuinen, erven en terreinen".
Het laatste deel (met de daarbij behorende gebouwen, overkappingen, andere bouwwerken, tuinen, erven en terreinen) kan voor wat betreft de gemeente worden aangepast. Deze regel past zo immers niet bij de doelstelling van het inrichtingsplan.

Dit onderdeel van de zienswijze geeft aanleiding voor wijziging van het plan:
- *In de toelichting komt het woord 'tuin' met betrekking tot het inrichtingsplan te vervallen.*
- *Onderdeel e van artikel 3.1 van de regels zal worden aangepast.*

4. Geen borging Gelderse Ontwikkelingszone.
Indiener stelt dat geen borging is van GO via een dubbelbestemming. de GO-toets tekort schiet. Er is niet gekeken naar wat het plan in totaal aan bebouwing mogelijk maakt en wat de gevolgen zijn voor de kernkwaliteiten.

Reactie gemeente
De gemeente is van mening dat er in de toelichting van het plan voldoende is gekeken naar de gevolgen van het plan voor de kernkwaliteiten van GO. Wanneer het inrichtingsplan wordt uitgevoerd zoals bedoeld, zal er in onze ogen sprake zijn van een verbetering van de kernkwaliteiten. Het erf als zodanig en de omliggende weilanden worden beter aangesloten op het omliggende landschap. Ook wordt het percentage bestemmingsvlak teruggebracht van grofweg 1980 m2 aan woonbestemming naar ongeveer 1650 m2 aan woonbestemming. Dat is een afname van 16-17%. (Zie ook de uitleg in paragraaf 3.3 van de toelichting behorend bij het bestemmingsplan.) Hiervoor in de plaats komt de enkelbestemming Agrarisch met waarden. Deze bestemming biedt voldoende borging van de provinciale GO (mits de bouwmogelijkheden uit deze bestemming worden gehaald). Een aanvullende dubbelbestemming is niet gebruikelijk en ook overbodig.

Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding voor wijziging van het plan.

5. Vormvrije m.e.r. is niet bijgesloten
Indiener stelt dat de vormvrije m.e.r. niet is bijgesloten bij het ontwerp en niet getoetst kan worden.

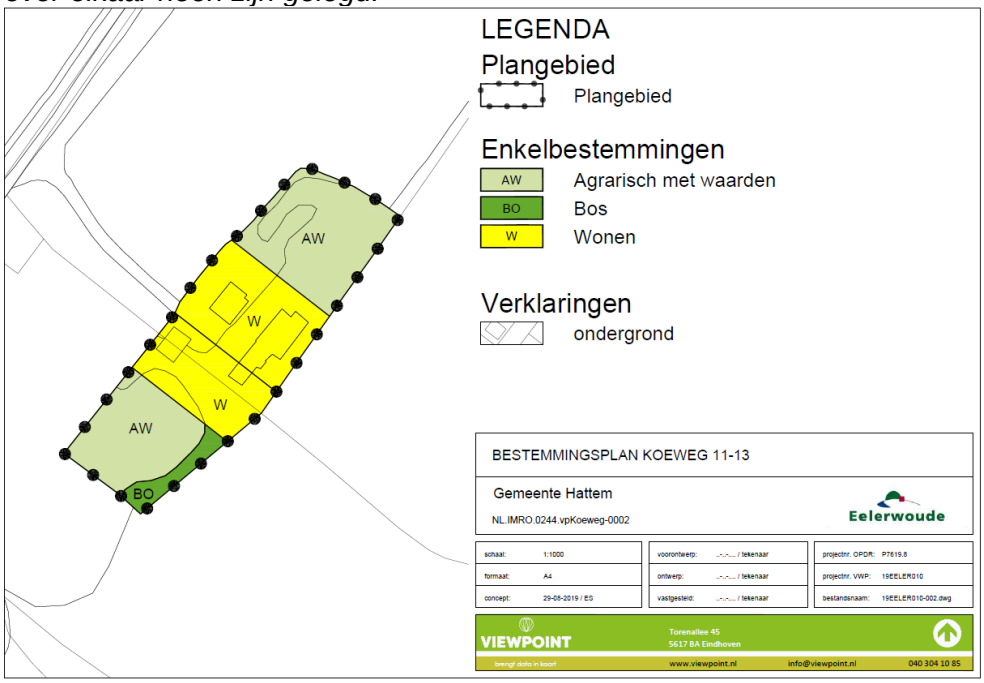
Reactie gemeente
De vormvrije m.e.r. zal als bijlage bij de toelichting worden gevoegd.

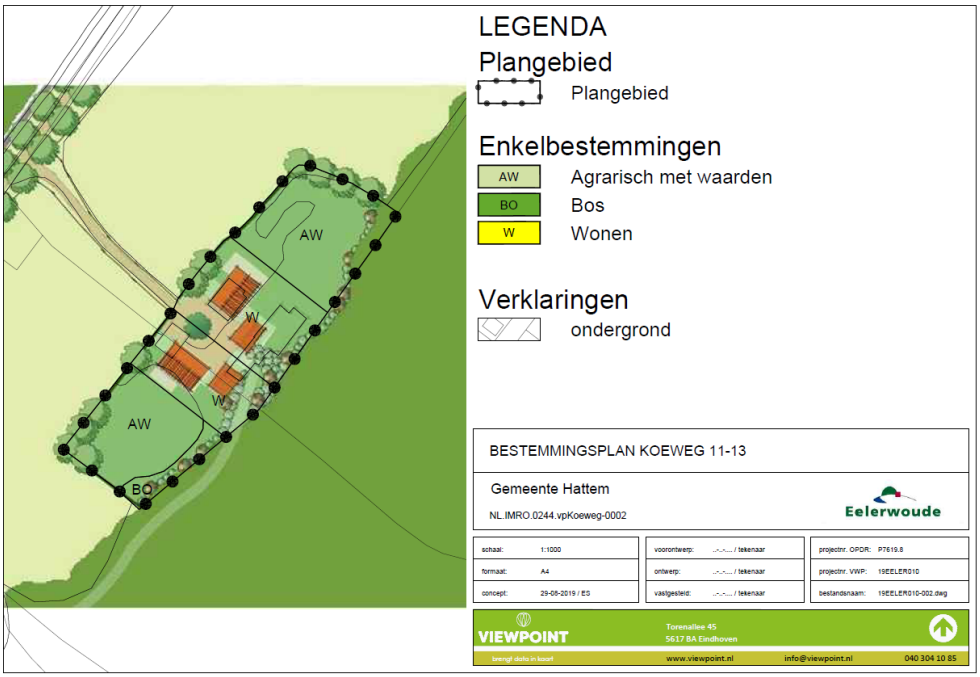
Dit onderdeel van de zienswijze geeft aanleiding tot wijziging van het plan:
- *In de toelichting zal de vormvrije m.e.r. als bijlage worden toegevoegd.*

6. Het inrichtingsplan stemt niet overeen met het bestemmingsplan
6a. Volgens indiener komt de verbeelding van het bestemmingsplan niet overeen met het inrichtingsplan voor wat betreft de bouwvlakken.

Reactie gemeente
In het ontwerpbestemmingsplan wat nu voorligt, zijn geen bouwvlakken opgenomen. Wat zichtbaar is op de verbeelding is de digitale ondergrond. Er zijn geen bouwvlakken opgenomen, omdat nog niet zeker is waar de nieuw te bouwen woningen worden gesitueerd. Hierover zal na vaststelling van het bestemmingsplan worden overlegd. De woningen die gebouwd gaan worden mogen echter niet groter worden dan 600 m3. Dat is dezelfde hoeveelheid die in het vigerende bestemmingsplan is opgenomen.

Zie onderstaande kaartbeelden waarin de verbeelding en inrichtingsschets over elkaar heen zijn gelegd.

6b. Ook geeft het inrichtingsplan de functie “tuin” aan terwijl het bestemmingsplan de functie ‘agrarisch met waarden’ geeft.

Reactie gemeente
De verbeelding van het bestemmingsplan is in deze leidend. Dat betekent dat er geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd en bouwwerken mogen worden neergezet die niet passen binnen de bestemming. De aanduiding ‘tuin ’ wordt uit het inrichtingsplan verwijderd en de bestemming “agrarisch met waarden” wordt aangepast, zodat geen bebouwing in deze bestemming mogelijk is.

Er wordt geen bestemming tuin toegekend, deze term wordt gebruikt in het inrichtingsplan. De bestemming agrarisch met waarden wordt op de locatie toegekend, dit is waarschijnlijk een verwarring in terminologie.

6c. Planregels maken grondgebonden veehouderij mogelijk.

Reactie gemeente
Zie ons antwoord onder 2b.

Er is geen agrarisch bouwvlak.

Deze onderdelen (onder 6) van de zienswijze geven aanleiding tot wijziging van het plan (regels en inrichtingsplan);
- *De aanduiding tuin wordt verwijderd uit het inrichtingsplan;*
- *Artikel 3.1 onderdeel e wordt aangepast, zodat duidelijk is dat bouwen in deze bestemming niet mogelijk is. > daarmee komt ook artikel 3.2 te vervallen.*

7. Borging van de ruimtelijke inrichting is niet goed geregeld
7a. Bestemming 'wonen' neemt af, daadwerkelijke bebouwing neemt toe.

Reactie gemeente
Zie ons antwoord onder 2..

Het Inrichtingsplan is ten dienste hiervan.

7b. In de toelichting staat dat het plan groter is dan de huidige bestemming wonen tot in het bos. Daar is volgens indiener niets van terug te vinden.

Reactie gemeente
We begrijpen deze opmerking niet. Het nieuwe bestemmingsplan is duidelijk groter, dan de bestemming wonen uit het vigerende plan.

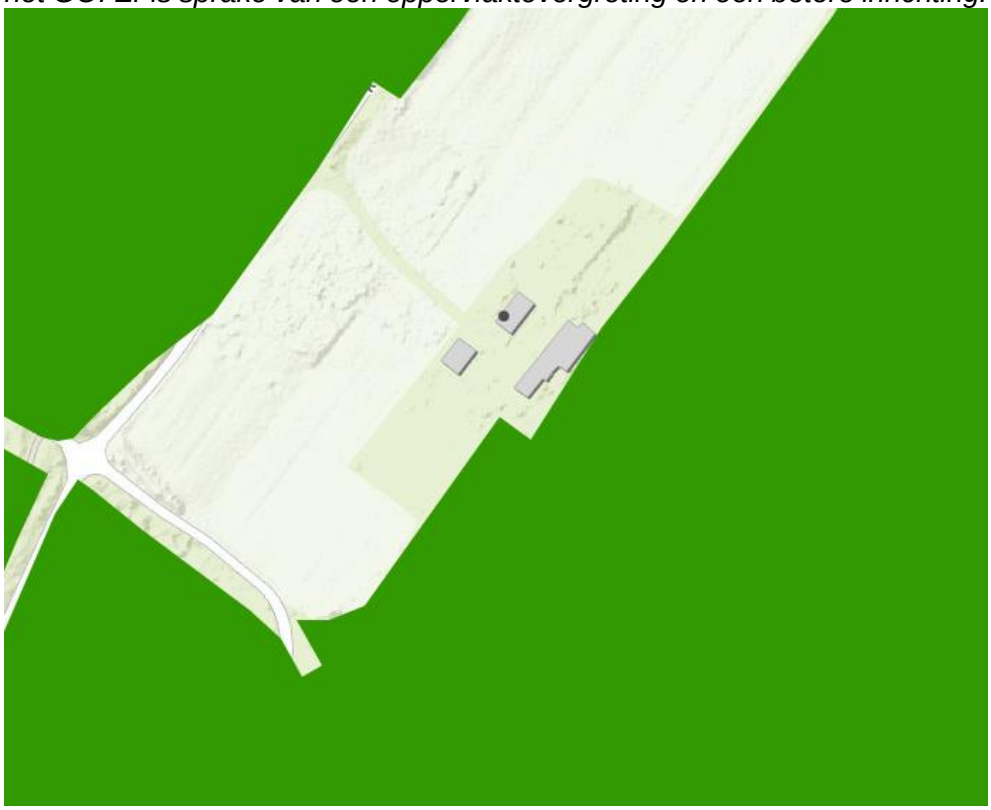
De woonbestemming neemt in oppervlakte af,
Nieuwe woonbestemming oppervlakte is 1662 m2
Oude is circa 1883 m2

7c. In het zuidelijke deel wordt bestemming natuur omgezet naar agrarisch. Dit kan niet zonder GNN toets en compensatie.

Reactie gemeente
Er is geen sprake van een bestemming natuur in het vigerende plan. Waar aan de zuidkant in het vigerende plan de bestemmingen Bos en Agrarisch met landschappelijke waarden wordt aangegeven, is dit overgenomen in het voorliggende plan.

Er is sprake van schade voor GO, niet voor GNN. In de Flora en fauna quickscan is een toetsing gedaan waaruit blijkt dat er een positief effect is op het GO. Er is sprake van een oppervlaktevergroting en een betere inrichting.

Uitsnede GNN/ andere is GO.

7d. Dubbelbestemming GO is niet opgenomen.

Reactie gemeente
Zie ons antwoord onder 5.

Dit is geen dubbelbestemming, dit is een provinciale laag die niet in een gemeentelijk bestemmingsplan kan worden opgenomen.

7e. De planregels waarin staat dat ondergeschikte zaken worden toegestaan maken meer mogelijk dan wenselijk is.

Reactie gemeente
Zie ons antwoord onder 2b.

7f. De nieuwe situatie geeft ruimte voor enorme kaalslag.

Reactie gemeente
Er zullen inderdaad gebiedsvreemde bomen en struiken worden gekapt. Daarvoor komt gebiedseigen aanplant terug, waardoor het erf beter in het omliggende landschap. De gemeente ziet dit als een toename van de landschappelijke kwaliteit. In verhouding wordt er meer teruggebracht dan dat er nu staat. Er zal ook sprake zijn van een betere integratie met de bosrand.

Deze onderdelen (onder 7) van de zienswijze geven geen aanleiding tot wijziging van het plan.

8. Het inrichtingsplan heeft geen kans van slagen en handhaving van de planregels is niet mogelijk
8a. Voorwaardelijke realisatieverplichting geldt alleen voor de bestemming wonen en artikel 5.5.3 geeft de mogelijkheid om weer af te wijken.

Reactie gemeente
De voorwaardelijke verplichting zal ook worden opgenomen bij artikel 3 d.w.z. de bestemming "agrarisch met waarden" en de bestemming "bos" waarbij de afwijking voor wonen wordt weggelaten.

De afwijking voor wonen die onderdeel uitmaakt van artikel 5.5.1 blijft gehandhaafd omdat er zonder niet in de nieuwe woningen gewoond kan worden zolang het erfinrichtingsplan niet gereed is.

De afwijkingsmogelijkheid uit 5.5.2 blijft gehandhaafd. Dit is nodig in het kader van doelmatigheid en veiligheid bij de aanleg van nutsvoorzieningen en andere noodzakelijke ingrepen. De gemeente zal hier echter zorgvuldig mee om gaan (zie daarvoor de voorwaarden uit 5.5.3). De tekst wordt aangepast zodat duidelijker wordt wat de bedoeling van deze regel is.

8b. Gaat de gemeente handhaven als het inrichtingsplan na twee jaar niet uitgevoerd is.

Reactie gemeente
Ja, het is de bedoeling dat de gemeente gaat handhaven. Het risico ligt hierbij volledig bij de initiatiefnemer/ondernemer.

8c. Voorwaardelijke realisatieverplichting van het inrichtingsplan in de bestemming 'agrarisch met waarde' wordt niet geborgd.

Voorbeeld:
- Grond gebruiken zonder inrichtingsplan uit te voeren.

Reactie gemeente
De initiatiefnemer heeft aangegeven dat de grond eigendom blijft van de initiatiefnemer. Het beheer van de mantelzoomvegetatie (de overgang van erf

richting bosrand) blijft bij de initiatiefnemer. Voor de overige delen van het plangebied, wordt een erfpachtconstructie gehanteerd. Voorwaarden voor gebruik en inrichting worden in een erfpachtcontract vastgelegd. Op deze manier kan de initiatiefnemer inrichting volgens het inrichtingsplan afdwingen.

Voorbeeld:
- Welke bouwwerken mag men bouwen in de bestemming agrarisch?

Reactie gemeente
In de bestemming "agrarisch met waarden" mag niet worden gebouwd, er is immers geen bouwvlak aanwezig.

Voorbeeld:
Hoe ziet het plangebied eruit als er paarden worden gehouden?

Reactie gemeente
Er mogen wel paarden worden gehouden. Eventuele bebouwing die daarvoor nodig is, zal moeten worden gerealiseerd in de bestemming "wonen". Binnen de bestemming "wonen" is een maximum aan de hoeveelheid bijgebouwen (70 m2).
Voor de overige invulling zal moeten worden voldaan aan de voorwaarden van het inrichtingsplan.

Voorbeeld:
- Komen de gronden in eigendom van de mensen die de woningen kopen?

Reactie gemeente
Zie ook hiervoor. De gronden blijven eigendom van de initiatiefnemer. Er zal worden gewerkt met een erfpachtconstructie.

Voorbeeld:
- Hoe is gemeenschappelijk beheer verzekerd?

Reactie gemeente
Zie hiervoor. De gronden blijven eigendom van de initiatiefnemer. Er zal worden gewerkt met een erfpachtconstructie.

8d. Uitvoering financiële paragraaf inrichtingsplan
Indiener vraagt wat het inrichtingsplan kost en wie het gaat uitvoeren.

Reactie gemeente
De uitvoering en de kosten van het erfinrichtingsplan zijn de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. De gemeente controleert op tijdige uitvoering en of er wordt voldaan aan het inrichtingsplan.

8e. Waarom bestemming agrarisch niet om bestemming naar natuur?
Indiener vraagt zich af waarom er niet wordt 'ombestemd' naar natuur waarbij het bosachtige karakter wordt versterkt.

Reactie gemeente
Het vigerende bestemmingsplan hanteert voor een deel van het gebied de bestemming "agrarische doeleinden met landschappelijke waarde". Ook het gebied aan de westkant van dit plan heeft deze bestemming. Daar wordt in dit voorliggende plan bij aan gesloten. Een deel van het vigerend bestemmingsplan heeft de bestemming " bos". De gemeente vindt het logisch om ook deze bestemming te handhaven.
Een eventuele toevoeging aan GNN laten we over aan de provincie Gelderland, wanneer er sprake is van een herziening van het Omgevingsvisie en –verordening Gelderland.

8f. Halfverharding toerit noodzakelijk en met welk materiaal
Indiener vraagt zich af of halfverharding voor de toerit nodig is en met welk materiaal dat uitgevoerd zal gaan worden.

Reactie gemeente
Met de initiatiefnemer is afgesproken dat de halfverharding zal bestaan uit puin. De uitstraling blijft gehandhaafd en het zal een 'anonieme' toegang zijn naar de erven, zonder hekwerk / beplanting.

8g. Voorstel voor toevoeging aan inrichtingsplan
Indiener stelt voor om in of aan de nieuwe bebouwing vogel- en vleermuisverblijven toe te voegen.

Reactie gemeente
Voor zover bekend bij de gemeente zijn er zijn reeds nestkasten voor vogels en vleermuizen opgehangen.

Deze onderdelen (onder 8) van de zienswijze geven aanleiding tot wijziging van het plan:
In zowel de bestemming 'agrarisch met waarden' als de bestemming 'bos' wordt een voorwaardelijke verplichting opgenomen, zodat duidelijk is dat aangesloten moeten worden bij het erfinrichtingsplan dat deel uitmaakt van de regels.

Conclusie
De zienswijze geeft aanleiding tot de volgende inhoudelijke aanpassingen:
- *In de toelichting zal de vormvrije m.e.r. als bijlage worden toegevoegd.*
- *De aanduiding tuin wordt verwijderd uit het inrichtingsplan;*
- *Artikel 3.1 onderdeel e wordt aangepast, zodat duidelijk is dat bouwen in deze bestemming niet mogelijk is. > daarmee komt ook artikel 3.2 te vervallen.*
- *In zowel de bestemming 'agrarisch met waarden' als de bestemming 'bos' wordt een voorwaardelijke verplichting opgenomen, zodat duidelijk is dat aangesloten moeten worden bij het erfinrichtingsplan dat deel uitmaakt van de regels.*

4. OVERZICHT AMBTSHALVE WIJZIGINGEN

Toelichting
In de toelichting zijn enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben geen invloed op de inhoud van het bestemmingsplan, maar zijn uitsluitend van tekstuele aard of ter verduidelijking.

Regels

Bestemming ‘Agrarisch met waarden’:
Doordat de oude artikel 3.2 komt te vervallen, wordt artikel 3.3 (oud) nu 3.2, artikel 3.4 (oud) wordt nu 3.3.

Bestemming’ Wonen’:
In artikel 5.5 onder lid 3 (5.5.3) wordt verwezen naar lid 5.5.1. Dat moet zijn lid 5.5.2.

Verbeelding

De bestemming ‘Bos’ wordt vergroot en komt langs de hele oostkant van het perceel, waardoor bestaande natuurlijke waarden een passende bescherming krijgen.

Eelerwoude

www.eelerwoude.nl